

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ

(Інформаційно-бібліографічний бюлетень)

Випуск 11
(листопад)

Київ 2013

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ
Інформаційно-бібліографічний бюлетень

Головний редактор

О. С. Онищенко, академік НАН України

Редакційна колегія

В. М. Удовик (заступник головного редактора),
А. В. Матвійчук, Л. М. Галаган

Реферативні та бібліографічні матеріали підготували

О.І. Макарова, С.М. Польовик, Т.І. Третяк, А.Г. Федорчук,
Н.О. Моршна, С.В. Семенкова, Т.А. Ставерська,
Т.О. Шарабанова, Н.С. Журавська

Заснований у 2011 році
Виходить раз на місяць

Адреса редакції:
НБУВ, пр-т 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 525-54-70
E-mail: fru@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

ЗМІСТ

ВЕРХОВНА РАДА.....	5
КАБІНЕТ МІНІСТРІВ.....	7
ВИБОРИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ.....	7
ПОЛІТИЧНА БОРТЬБА.....	8
ПОЛІТИЧНІ АКЦІЇ.....	11
АНАЛІТИЧНА ТА ПРОГНОСТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ.....	16
МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА.....	18
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ.....	22
НАТО.....	53
УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ.....	54
МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО.....	65
МИТНА ПОЛІТИКА.....	66
ПРИКОРДОННИЙ РЕЖИМ.....	67
ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА.....	67
ЕКОНОМІКА.....	68
СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО.....	70
ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ.....	79
НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА.....	79
БОРТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ.....	79
РОБОТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ.....	79
ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я.....	81
СУСПІЛЬСТВО.....	82
ІСТОРІЯ.....	83
ГОЛОДОМОР 1932-33 РР.....	84
КУЛЬТУРА ТА НАУКА.....	84
РЕЛІГІЯ.....	86
ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ.....	87
СПОРТ.....	88
ТУРИЗМ.....	90
ДЕРЖАВНІ СВЯТА.....	91
ІМІДЖ КРАЇНИ.....	91
НАДЗВИЧАЙНІ ПОДІЇ.....	91
ІНФОРМАЦІЯ.....	92

ПЕРЕДМОВА

Фонд Президентів України продовжує публікувати інформаційно-бібліографічний бюлетень „Україна у відгуках зарубіжної преси”, в якому подає оперативну інформацію про Україну, опубліковану на сторінках зарубіжних ЗМІ.

У наступному випуску серії подані матеріали ЗМІ країн світу, опубліковані у квітні 2013 р., в яких висвітлюються події та подається аналіз процесів, що відбуваються в Україні, зокрема, діяльність органів законодавчої, виконавчої та судової влади, місцевого самоврядування, актуальні питання міжнародного співробітництва та суспільно-політичного життя, економічний стан та правові відносини, події в соціальній сфері та проблеми науки і культури. Публікації зібрані з електронних ресурсів 77 зарубіжних періодичних видань країн СНД, Європи, Азії та Америки.

Інформація у бюлетені представлена за тематичними рубриками, а в межах рубрик – у зворотному хронологічному порядку. До всіх публікацій подано анотацію українською мовою. Бібліографічні записи подаються мовою оригіналу зі збереженням особливостей бібліографічного опису. Заголовки публікацій, окрім публікацій російською мовою, подані з перекладом українською мовою. У кінці бюлетеня представлено перелік використаних джерел з короткими відомостями про кожне видання.

З повнотекстовими версіями публікацій, представленими в електронних базах даних, усі бажаючі та зацікавлені можуть ознайомитися в читальному залі Фонду Президентів України у Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського.

Матеріали серії будуть корисними для науковців, політологів, соціологів, юристів та журналістів, які займаються вивченням та аналізом інституту президентства, питань функціонування різних гілок вищої влади, проблем внутрішньої та зовнішньої політики України, а також для співробітників відповідних державних служб у ході виконання ними безпосередніх функціональних повноважень, вирішення актуальних проблем та вдосконалення роботи державних структур і їхніх підрозділів.

ВЕРХОВНА РАДА

Український парламент не підтримав жоден із 6 внесених до порядку денного законопроектів щодо лікування ув'язнених за кордоном, що дозволяє экс-прем'єру і лідеру опозиції Юлії Тимошенко отримати відстрочку виконання 7-річного вироку і пройти лікування за кордоном. Усі законопроекти на засіданні Верховної Ради не набрали більше 195 голосів при 226 необхідних для ухвалення закону. У Партії регіонів вважають, що законопроект має бути доопрацьований, щоб набрати достатню кількість голосів депутатів.

В Україні парламент не піддержал законопроект о лечении экс-премьера Ю. Тимошенко за границей // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 22.11.

Традиційну п'ятничну „годину питань уряду” у Раді закінчили, ледь почавши. Опозиція не дала уряду можливості пояснити причини, що спонукали його припинити підготовку до підписання угоди про асоціацію з Європою. Так звані „євроінтеграційні закони”, включаючи закон про лікування засуджених за кордоном, навіть не вносилися до порядку.

Дульман, Павел Рада не захотела слушать Азарова / П. Дульман // Российская газета. – М., 2013. – 22.11.

Верховна Рада України не підтримала жоден із шести законопроектів, які дозволили б засудженій Юлії Тимошенко виїхати на лікування за кордон.

Рада не разрешила Тимошенко лечиться за границей // Российская газета. – М., 2013. – 21.11.

В Україні російська мова не є державною, але право російськомовного виступу закріплено за депутатами. Голова Верховної Ради Володимир Рибак пообіцяв дотримуватися вимог регламенту і зазначив, що право народних обранців виступати в ході пленарних засідань не українською мовою не суперечить законодавству, хоча опозиція дотримується іншої думки.

Баев, Алексей В парламенте Индии хотят запретить говорить по-английски / А. Баев // Известия. – М., 2013. – 19.11.

Верховна Рада України в черговий раз перенесла дату розгляду законопроекту, який дасть Юлії Тимошенко можливість виїхати за кордон. І голосування з питання Тимошенко, і друге читання двох „євроінтеграційних” законів пройдуть на ранковому засіданні Ради в четвер. Про це на погоджувальній раді домовилися лідери парламентських фракцій.

Дульман, Павел Верховная Рада рассмотрит „законы Тимошенко” / П. Дульман // Российская газета. – М., 2013. – 19.11.

Українські депутати вкотре спробують прийняти рішення, яке дозволить Юлії Тимошенко залишити країну, задовольнивши, таким чином, останні вимоги ЄС перед підписанням угоди про асоціацію. Умовний законопроект „про Тимошенко”, який задовольнив би всі сторони – владу, опозицію, ЄС і саму Тимошенко, ще не створений. Депутатська робоча група загрузла в суперечках і взаємних звинуваченнях.

Дульман, Павел Украина требует денег / П. Дульман // Российская газета. – М., 2013. – 17.11.

Верховна Рада України знову не змогла прийняти закон, що дає Юлії Тимошенко можливість виїхати на лікування за кордон. Через це Європарламент продовжив мандат своєї наглядової місії в Україні до 28 листопада – до саміту Східного партнерства у Вільнюсі.

Дульман, Павел Ждут готовы две недели / П. Дульман // Российская газета. – М., 2013. – 15.11.

Парламент України не зміг розглянути законопроект про лікування екс-прем’єра Юлії Тимошенко за кордоном. За даними Інтерфаксу, документ вимагають подати на доопрацювання.

Верховная Рада не смогла рассмотреть законопроект о лечении Тимошенко // Российская газета. – М., 2013. – 13.11.

Націоналісти з української партії „Свобода” внесли на розгляд Верховної Ради черговий гучний законопроект. Вони вимагають заборонити продаж і розповсюдження на території країни пристроїв і програмного забезпечення, що не мають інтерфейсу українською мовою.

Дульман, Павел Депутаты хотят запретить продаже техники без украинского интерфейса / П. Дульман // Российская газета. – М., 2013. – 13.11.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ

На перше місце для України виходить відновлення відносин з Росією. Про це заявив український прем'єр-міністр Микола Азаров. Він також висловив сподівання на швидке скликання переговорів у тристоронньому форматі між Україною, Росією та ЄС.

Азаров: Перед Україною на перше место выходит восстановление отношений с РФ// Российская газета. – М., 2013. – 22.11.

Кабінет міністрів України в інтересах національної безпеки прийняв рішення призупинити процес підготовки до укладення Угоди про асоціацію між Україною та Європейським союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їх державами-членами. Розпорядження прийнято з метою більш детального вивчення та опрацювання комплексу заходів, які Україна повинна виконати для відновлення втрачених обсягів виробництва та напрямків торговельно-економічних відносин з Російською Федерацією та іншими державами – членами СНД, формування належного рівня внутрішнього ринку, який забезпечував би паритетні відносини між Україною та країнами-членами ЄС.

Правительство Украины приостановило подготовку к подписанию Соглашения об ассоциации с ЕС // Жэньминь жибао.– Пекин, 2013. – 22.11.

Кабінет Міністрів України призупинив процес підготовки до укладання Угоди про асоціацію між Україною, Євросоюзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами.

Colás, Xavier El Gobierno ucraniano congela su acercamiento a la Unión Europea = [Український уряд заморозив зближення з Євросоюзом] / X. Colás // El Mundo. – Madrid, 2013. – 21.11.

ВИБОРИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

У Податковий кодекс України внесено поправки, що не дозволяють реальному претендентові на перший пост країни Віталію Кличку брати участь у президентських виборах 2015 року. Зараз у Раду внесено новий проект – про скасування злочасної поправки. Лідер партії УДАР (Український демократичний альянс за реформи) відправився у всеукраїнський тур. Формально – для

виявлення проблем, які хвилюють людей. Реально ж ідеться, мабуть, про старт президентської передвиборної кампанії. До цього Віталія Кличка змінили обставини.

Кличко замінив Тимошенко // Независимая газета. – М., 2013. – 01.11.

ПОЛІТИЧНА БОРОТЬБА

Ув'язнена экс-прем'єр України Юлія Тимошенко оголосила безстрокове голодування, вимагаючи від української влади підписати угоду про асоціацію з ЄС на вільнюському саміті „Східного партнерства”, зачитав захисник экс-прем'єра Сергій Власенко лист своєї підзахисної. „Я оголошую безстрокове голодування з вимогою до Януковича підписати угоду про асоціацію та зону вільної торгівлі з Європейським союзом”, – процитував Власенко лист Тимошенко, виступаючи на мітингу перед прихильниками євроінтеграції України на Європейській площі в Києві.

Тимошенко об'явила голодовку, треба підписати угоду з Києва і ЄС // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 26.11.

Євросоюз, який вважає Тимошенко жертвою „виборчого правосуддя”, зробив її звільнення умовою підписання двох угод з Україною, пише автор Крістіан Керіл. Янукович відмовляється, бо її потенційне повернення в політику – загроза для його влади. Багато спостерігачів (в тому числі сама Тимошенко) називають її „заручницею”. Український парламент відхилив законопроект, на підставі якого Тимошенко могла б виїхати за кордон на лікування. Тим самим депутати „зарубали компроміс, який дозволив би Україні укласти угоду у Вільнюсі”, – пише автор. На думку Керіла, не підписання угоди з ЄС – це трагедія. Багато громадян України усвідомлюють: стимул для виконання норм ЄС піде тільки на користь держуправлінню і приборкає корупцію.

Caryl, Christian Ukraine's Hostage Crisis = [Українська заручниця] / C. Caryl // Foreign Policy. – Washington, 2013. – 22.11.

Верховна Рада відхилила всі законопроекти про лікування ув'язнених за кордоном, які дозволили би випустити за кордон Юлію Тимошенко. Депутати по черзі відмовилися підтримувати законопроекти Анжеліки Лабунської, А. Яценюка, Сергія Міщенко, Володимира Купчака, Олега Ляшка і допрацьований опозиційний законопроект. За ці законопроекти не голосувала Партія регіонів і КПУ.

El Parlamento rechaza que Timoshenko se cure en el extranjero
= [Парламент відхилив всі законопроекти про лікування Тимошенко] // *El Mundo*. – Madrid, 2013. – 21.11.

Парламент України не підтримав усі шість законопроектів, які б дозволили засудженій екс-прем'єрці Юлії Тимошенко поїхати на лікування за кордон.

Рада отклонила все законопроекты о лечении Тимошенко за рубежом // *День за днем*. – Таллинн, 2013. – 21.11.

Український парламент не підтримав жоден із законопроектів про лікування ув'язнених за кордоном. Усі шість варіантів набрали не більше 195 голосів при 226 необхідних. Таким чином, екс-прем'єр Юлія Тимошенко не вийде на свободу до 28 листопада, коли на Вільнюському саміті „Східного партнерства” вирішуватиметься доля асоціації України з ЄС.

Юлии Тимошенко не разрешили лечиться за границей // *Известия*. – М., 2013. – 21.11.

Колишнього Президента України Віктора Ющенка можуть примусити до здачі аналізу крові в рамках розслідування кримінальної справи про його нібито отруєння діоксином. Про це заявив на брифінгу в Києві генеральний прокурор України Віктор Пшонка.

Дульман, Павел Генпрокуратура Украины потребовала крови Ющенко / П. Дульман // *Российская газета*. – М., 2013. – 19.11.

Відвідування екс-прем'єра України Юлії Тимошенко обмежили у зв'язку з тим, що вона захворіла гострою респіраторною вірусною інфекцією. Тим часом дочка екс-прем'єра Євгенія стверджує, що поширена інформація не відповідає дійсності. Була запланована зустріч екс-прем'єра з її соратниками. Раніше Юрій Луценко заявляв, що має намір обговорити з Тимошенко плани з висунення єдиного кандидата в президенти від опозиції. Звільнення екс-прем'єра або принаймні її відправку на лікування за кордон, керівництво країни поки не поспішає виконувати.

Юлия Тимошенко заболела ОРВИ // *День за днем*. – Таллинн, 2013. – 16.11.

Юлію Тимошенко не відправлять на „лікувальні канікули” ні до, ні після Вільнюського саміту. Це стало зрозуміло після провалу позачергового засідання Верховної Ради, на якому планувалося вирішити долю экс-прем’єра. Знайти вихід із ситуації опозиціонерам завадили амбіції. Тепер під питанням опинилася не лише доля экс-прем’єра, а й перспектива підписання угоди про асоціацію України з ЄС.

Соколовская, Янина „Янукович отработывает вариант срыва соглашения с ЕС” / Я. Соколовская // *Известия*. – М., 2013. – 14.11.

Розгляд законопроекту, який дозволить відправити засуджену экс-прем’єра України Юлію Тимошенко на лікування за кордон, було відкладено, оскільки український Президент Віктор Янукович побоюється її повернення до влади і того, що вона може „відплатити” йому „тією ж монетою”, вважає доцент кафедри політичної теорії МДІМВ МЗС Росії, експерт Російської ради з міжнародних справ Кирило Коктиш.

Експерт: Янукович боїться, що Тимошенко „отплатит ему той же монетой” // *День за днем*. – Таллінн, 2013. – 13.11.

Захисник Юлії Тимошенко Сергій Власенко знаходиться в Головному слідчому управлінні Генеральної прокуратури. Відповідну заяву зробив лідер фракції „Батьківщина” Арсеній Яценюк. „Я розмовляв з Генпрокурором. Він мені повідомив про ту кримінальну справу, за якою зараз Власенко знаходиться в Головному слідчому управлінні. Через 40 хвилин я буду мати зустріч з начальником Головного слідчого управління ГПУ. Ми повідомили усім західним партнерам про те, що відбувається з С. Власенком. Я сподіваюся, що нам вдасться Сергія витягти”, – сказав нардеп. За його словами, зараз прокурор підтвердив йому, що проводяться слідчі дії щодо кримінальної справи і також він додав, що незабаром йому мають вручити матеріали справи.

Kramer, Andrew E. *Lawyer for Ukraine Opposition Leader Is Questioned* = [Адвокат лідера української опозиції на допиті] / A. E. Kramer // *International Herald Tribune*. – New York, 2013. – 11.11.

Сергію Власенко, адвокату ув’язненої экс-прем’єрки Юлії Тимошенко, було пред’явлено звинувачення у побитті його ко-

---

лишньої дружини. Цей крок прихильники розглядають як можливість спробу зірвати історичну угоду з Європейським Союзом, що залежить від визволення Тимошенко.

Lawyer for Ukraine's former PM Tymoshenko charged with assaulting wife = [Адвокату экс-прем'єра України Тимошенко пред'явлено звинувачення в нападі на дружину] // The Washington Post. – Washington, 2013. – 11.11.

Верховна Рада України проголосувала проти декриміналізації статей 364 і 365 Кримінального Кодексу. Саме за цими статтями засуджені экс-прем'єр Юлія Тимошенко і її соратник экс-міністр внутрішніх справ Юрій Луценко. За даний законопроект проголосував всього лише 161 депутат при необхідних 226 голосах. Практично одностайно проголосувала проти пропрезидентська фракція Партії регіонів. Таким чином, Віктор Янукович недвозначно дав зрозуміти, що звільняти Тимошенко з доброї волі не має наміру.

Янукович решил судьбу Тимошенко. Такого никто не ожидал // Молдавские ведомости. – Кишинев, 2013. – 10.11.

Київський райсуд Харкова 24 раз переніс розгляд справи про фінансові зловживання корпорації „Єдині енергетичні системи України” (ЕССУ), в яких звинувачують экс-прем'єра України і лідера опозиційних сил Юлію Тимошенко. Засідання не відбулося у зв'язку з відсутністю підсудної. Суд продовжать 6 грудня.

Заседание суда по делу экс-премьера Украины Ю. Тимошенко перенесено в 24 раз // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 07.11.

ПОЛІТИЧНІ АКЦІЇ

У день відкриття вільнюського саміту „Східного партнерства”, на якому Україна та Європейський союз планували підписати Угоду про асоціацію, в Києві та інших містах країни тривають акції на підтримку євроінтеграції України. У центрі столиці сьомий день поспіль збираються студенти київських вищих навчальних закладів і інші прихильники асоціації України та ЄС, учасники мітингу не розходяться на ніч. За словами організаторів акції, прихильники євроінтеграції мають намір продовжувати акції, як мінімум, до закінчення саміту „Східного партнерства”.

В Украине продолжаются акции в поддержку евроинтеграции // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 29.11.

За останні дні тисячі українців вийшли на вулиці відстоювати євроінтеграцію, яку за тиждень до підписання „Угоди про асоціацію між Україною та Європейським союзом” призупинило рішення українського уряду.

Українці вийшли на улицы отстаивать евроинтеграцию // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 28.11.

Акції опозиції в Києві відбувалися тільки в двох місцях, розділених одна від одної у півкілометра. На самому Майдані, де під високою стелею Незалежності розміщується імпровізована трибуна. І на Європейській площі, що стала „партійним” Майданом, де піарили себе кілька опозиційних партій.

Макарычев, Максим Корреспондент „РГ” оказался в центре событий на Майдане / М. Макарычев // Российская газета. – М., 2013. – 27.11.

Українська міліція порушила п’ять кримінальних справ у зв’язку з порушенням громадського порядку на акціях протесту за інтеграцію України з ЄС. Масові акції почалися в Україні через рішення Кабінету Міністрів України призупинити роботу над підписанням угоди про асоціацію з ЄС.

Милиция Украины возбудила пять уголовных дел после акций протеста // Российская газета. – М., 2013. – 26.11.

Не встигли українці, які ратують за вступ країни до Євросоюзу, розставити на майдані намети, як з’явилася з легкої руки журналістів назва „Євромайдан”, який українські депутати спробували зареєструвати в Росії як товарний знак. Відповідну заявку подав у Роспатент голова української націоналістичної партії „Свобода” Олег Тягнибок.

Чернышов, Павел „Евромайдан” станет брендом в России / П. Чернышов // Известия. – М., 2013. – 26.11.

„Євромайдани”, тобто акції протесту проти рішення уряду призупинити підготовку до підписання Угоди про асоціацію з ЄС, проходять у багатьох обласних центрах України. У Києві на акцію протесту вийшло понад 100 тисяч людей. Біля будівлі Кабміну сталися сутички демонстрантів зі спецзагонами міліції, обидві сторони розпилювали сльозогінний газ. Потім демонстранти повернулися на Європейську площу і встановили там на-

---

мети. Акція протесту проголошена безстроково.

Colás, Xavier Manifestación en Kiev contra la renuncia al acuerdo con la UE = [Акції протесту в Києві проти відмови підписання угоди з ЄС] / X. Colás // El Mundo. – Madrid, 2013. – 25.11.

У Києві порушили кримінальне провадження за фактом спроби штурму будівлі уряду України. Про це повідомляє РІА Новини.

Возбуждено уголовное дело по факту попытки штурма здания кабмина Украины // Российская газета. – М., 2013. – 25.11.

Сутічки між прихильниками євроінтеграції України та співробітниками спецпідрозділів міліції знову почалися на Європейській площі в центрі Києва, міліція застосувала кийки і сльозогінний газ. Правоохоронці спробували прорватися на територію, де знаходиться наметове містечко опозиції на Європейській площі, але протестувальники вишикувалися в живу стіну і не дали розігнати мітинг. Учасники мітингу кидають у міліцію грудки землі, зривають з них шоломи. Протестувальники почали будувати барикади по периметру території, де проходить акція.

Милиця внонь применила газ против митингующих в центре Киева // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 25.11.

Співробітники міліції в центрі Києва намагаються відтіснити учасників акції, незадоволених рішенням уряду України припинити підготовку до підписання угоди з ЄС про асоціацію. Правоохоронці почали встановлювати залізні загородження на Майдані Незалежності в столиці України, зменшуючи територію, де проходить протест.

Милиця ограждает железным забором акцию протеста в центре Киева // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 25.11.

Незважаючи на офіційну заборону активісти все ж вирішили розбити на Європейській площі наметове містечко за зразком „помаранчевої” революції. В іншому випадку майдан не міг стати цілодобовим і приїжджим ніде було б ночувати.

Соколовская, Янина Силовики Украины не решились на снос майданных палаток / Я. Соколовская // Известия. – М., 2013. – 25.11.

Свою акцію організатори, в числі яких всі три лідери опозиційних парламентських фракцій Арсеній Яценюк, Олег Тягнибок та Віталій Кличко, назвали “Євромайдан”. На площу прийшли ті, хто пам’ятає минулі події, брав участь у них і скучив за тими часами. Вони жартують, що треба б запросити Ющенка, щоб кожен міг сказати про нього все, що тепер думає. Як висловився український політолог Костянтин Матвієнко, Ющенко в 2004-му зробив Україні щеплення підлістю. Великі майдани піднялися у Львові та Харкові, обидва стоять біля пам’ятників Тарасу Шевченку. У Львові також встановили намети і вони теж були знесені могутнім міліцейським ураганом.

Соколовская, Янина *Євромайдан в Києве обіцяє статъ бессрочным / Я. Соколовская // Известия. – М., 2013. – 24.11.*

Центр Києва зайняли більше 50 тис. чоловік, які вийшли на марш „За європейську Україну”. Вони заповнили і центральну площу, і прилеглі Хрещатик і Європейську площу. Подекуди справа дійшла до дрібних сутичок в наговпі. Біля будівлі уряду був використаний сльозогінний газ. Чи зробив це спецзагін „Беркут” чи якісь провокатори, поки невідомо. Учасники акції протестують проти розпорядження уряду призупинити підготовку угоди про асоціацію з ЄС, яку Україна могла підписати у Вільнюсі 28-29 листопада.

Соколовская, Янина *Євромайдан не верит отечественному бизнесу / Я. Соколовская // Известия. – М., 2013. – 24.11.*

Учасники акції протесту в Києві намагаються зробити свою акцію безстроковою, незважаючи на заборону суду. За наявними даними, учасники акції протесту проти відстрочки євроінтеграції почали встановлювати намети та агітаційні палатки на Європейській площі, розташованій на північно-східному кінці Хрещатика. Перед будівлею Українського дому вже встановили десять наметів і п’ятнадцять військових наметів. За оцінками правоохоронців, у мітингу взяли участь близько 20 тисяч осіб.

Сотрудник милиции *пострадал в ходе беспорядков в центре Киева // Российская газета. – М., 2013. – 24.11.*

Кілька сотень людей, які протестують проти рішення уряду призупинити підготовку до підписання угоди про асоціацію з ЄС, залишаються на Майдані Незалежності та Європейській

площі в центрі Києва. Напередодні багатотисячні акції пройшли у столиці та регіонах України. За різними даними, в Києві в акції взяли участь від 50 до 100 тисяч чоловік.

Сторонники євроінтеграції України готують пикет у здання правительства // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 23.11.

Припинення підготовки до підписання угоди про асоціацію з ЄС, про яке оголосив український уряд, викликало шок в українській опозиції. У тому числі і серед блогерів. Саме в соціальній мережі пролунав клич від лідерів думок вийти на Майдан Незалежності, тобто на Майдан. І дійсно, до вечора поруч з каркасом новорічної ялинки в центрі Києва стали збиратися люди. До півночі там зібралося близько півтори тисячі осіб.

Дульман, Павел Попытка нового „майдана” провалилась / П. Дульман // Российская газета. – М., 2013. – 22.11.

На Майдані незалежності зібралося близько 1,5 тис. незадоволених рішенням українського уряду припинити підготовку угоди про асоціацію з Євросоюзом. Підтримати активістів прийшли опозиційні політики, серед яких були голова парламентської фракції партії „Батьківщина” Арсеній Яценюк, лідер партії „Удар” Віталій Кличко, лідер націоналістичної партії „Свобода” Олег Тягнибок та экс-міністр внутрішніх справ Юрій Луценко.

На Майдан незалежності в Києве пришли 1,5 тыс. человек // Известия. – М., 2013. – 22.11.

Акція протесту української опозиції, невдоволеної рішенням уряду про призупинення підготовки угоди про асоціацію з Європейським союзом, проходить на Майдані незалежності в Києві.

Недовольные обстановкой евроинтеграции украинцы вышли на Майдан // Российская газета. – М., 2013. – 22.11.

У великих українських містах від Львова до Донецька пройшли стихійні мітинги, на яких прихильники євроінтеграції критикували розпорядження уряду призупинити процес підготовки до підписання угоди про асоціацію з ЄС. Ці протестні акції були знову названі „майданами”. На київський „майдан” вийшли близько 1,5 тис. активістів, у Львові – півтисячі, по кілька сотень у Донецьку і Харкові.

Соколовская, Янина На Украине сторонников евроинтеграции зовут на „майданы” / Я. Соколовская // *Известия*. – М., 2013. – 22.11.

АНАЛІТИЧНА ТА ПРОГНОСТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ

Рішення Києва припинити підготовку до підписання угоди про асоціацію з Європейським союзом не стало несподіванкою, заявив генеральний директор Центру політичної кон'юнктури Росії Сергій Міхеєв. Він назвав це дипломатичною перемогою Росії, оскільки головним фактором непідписання угоди стала саме позиція Москви. „Якби Росія менш активно висловлювала свою позицію, то я думаю, що угода була б підписана”.

Решение Украины приостановить подготовку к подписанию соглашения с ЕС не стало неожиданностью – С. Михеев // *Жэньминь жибао*. – Пекин, 2013. – 26.11.

Уряд України прийняв рішення про припинення підготовки до підписання угоди про асоціацію з ЄС, а також рішення про концентрацію зусиль на зміцненні торгово-економічних відносин з Росією та іншими країнами СНД. Аналітики говорять про те, що український уряд з урахуванням різних факторів прийняв важке рішення, але це не означає докорінного перевороту у зовнішній політиці України.

Аналитический обзор: что стоит за приостановкой ассоциации Украины с ЕС? // *Жэньминь жибао*. – Пекин, 2013. – 25.11.

Київ навряд чи зважиться найближчим часом підписати з Європейським союзом угоду про асоціацію та заснування зони вільної торгівлі, вважають експерти, які взяли участь у засіданні Московського політклубу „Росбалта”. Аналітики одноголосно кажуть – в українського керівництва не було готового плану щодо взаємодії з Євросоюзом і Росією. Всі рішення приймалися в останні тижні виходячи з нагальних міркувань і настроїв Віктора Януковича.

Преображенский, Иван Украина вернулась на качели / И. Преображенский // *РОСБАЛТ*. – С.Пб., 2013. – 25.11.

За тиждень до саміту „Східного партнерства”, на якому Україна та Європейський Союз планували підписати Угоду про асоціацію, український уряд ухвалив рішення призупинити процес

підготовки до асоціації та активізувати торгово-економічні відносини з Росією, країнами Митного союзу і Співдружності незалежних держав, виходячи з інтересів національної безпеки і сформованої економічної ситуації. Тепер Україна націлена на те, щоб повернути втрачені обсяги виробництва та напрямки торговельно-економічного співробітництва з Росією та країнами СНД і за рахунок цього формувати належний рівень внутрішнього ринку, який би забезпечував паритетні відносини між Україною та країнами-членами ЄС.

Приостановление Украиной подготовки к Соглашению об ассоциации с ЕС: обоснование, реакция сторон и последствия для страны // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 23.11.

Україна – Одна із жертв для поділу в Європі. Поки вона тільки на словах доводить, що відбулася як держава. Її, на мою думку, рано чи пізно захочуть розділити Польща, Румунія і ... Росія. Росія в тому випадку, тут обмовлюся, якщо у нас буде більш агресивне керівництво в майбутньому.

Лимонов, Эдуард Предчувствия будущего / Э. Лимонов // Известия. – М., 2013. – 19.11.

Рейтинг країн Європи за рівнем достатку був оприлюднений міжнародною компанією GFK, що досліджувала купівельну спроможність громадян цих держав за останній рік. Відповідно до звіту за 2013 рік, негвізні останні місця в рейтингу купівельної спроможності належать країнам колишнього Радянського союзу – Молдові, Україні і Білорусі.

Молдавия, Украина и Белоруссия признаны беднейшими странами Европы // День за днем. – Таллинн, 2013. – 11.11.

Офіційній Анкарі оперативно довелося відреагувати і попередити можливий початок антитурецького цунамі в Азербайджані у зв'язку із заявою міністра закордонних справ Ахмета Даутоглу про те, що Туреччина готується до відкриття кордонів з Вірменією. На думку українського політолога, керівника проєктів фонду „Українська політика” Олексія Вороненка, заява глави зовнішньополітичного відомства Туреччини має суто економічне підґрунтя для Туреччини. „... Тут немає політики, лише економіка. Туреччина хоче виходити на нові ринки”, – підкреслив він.

Миркадыров, Рауф Буря в стакане / Р. Миркадыров // Зеркало. – Баку, 2013. – 09.11.

МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА

Перед Україною стоїть жорстка дилема: розкрити двері перед сучасністю або лягти в дрейф, що призведе до занепаду. Президент Янукович обрав найгірший варіант. Він оголосив, що не підпише угоду з ЄС на саміті у Вільнюсі, але не дав чітко зрозуміти, що зробить тепер. І Україна почала розплачуватися за це. Політична еліта України зацікавлена тільки в збагаченні. Це різко контрастує з долями двох сусідів – Польщі та Росії. Польща має тверді наміри „повернути собі законне місце в сім’ї європейських націй”, а Росія настільки ж неухильно домагається, щоб її поважали і боялися як велику державу.

Wolczuk, Roman, *a psychologist, is an honorary research fellow in international politics at the University of Wolverhampton Ukraine on the Brink* = [Україна стоїть на межі] / R. Wolczuk // *International Herald Tribune*. – New York, 2013. – 27.11.

Західні країни-співголови Мінської групи ОБСЄ висловилися за підсумками віденської зустрічі президентів Азербайджану та Вірменії з врегулювання карабахського питання. Співголова Мінської групи ОБСЄ від США Джеймс Уорлік задоволений підсумками зустрічі президентів Азербайджану і Вірменії – Ільхама Алієва і Сержа Саркісяна. „Я залишився задоволений результатом цієї зустрічі, і мені не терпиться визначити наступні кроки під час зустрічі міністрів закордонних справ, яка відбудеться на початку грудня в Києві”, – сказав він у середу „Тренд”.

Миркадыров, Рауф *Москва объявила войну Брюсселю* / Р. Миркадыров // *Зеркало*. – Баку, 2013. – 21.11.

До саміту Східного партнерства у Вільнюсі, де вирішуватиметься доля України, залишився тиждень, але ніхто не розуміє, як будуть розвиватися події. Єдині, кому зараз під силу змінити співвідношення сил за столом переговорів – це США. У держсекретаря і Президента США в руках є цілком конкретний пряник. А якщо згадати про такі категорії, як фінансова розвідка, блокування рахунків і санкції, то ще й досить вагомий батіг. Наступний тиждень буде тижнем Сполучених Штатів – публічна позиція перших осіб Вашингтона може переважити чашу терезів, вважає автор.

Плотников, Глеб *Будущее Украины определяют США* / Г. Плотников // *РОСБАЛТ*. – С.Пб., 2013. – 21.11.

Целиноградский район (Казахстан) відвідали гості з Полтавської області України. Результатом дводенних переговорів стало підписання меморандуму про подальше зміцнення і розширення економічного, науково-технічного та культурного співробітництва між Ақмолинською та Полтавською областями.

Ташенов, Ченгиз *Подписан меморандум / Ч. Ташенов // Казахстанская правда. – Астана, 2013. – 21.11.*

Здавалося б, за 20 з гаком років після холодної війни Захід і Схід могли б розробити нові підходи до своїх застарілим сварок, зазначає оглядач The Guardian Мері Дежевські. Але у відносинах Брюсселя з Москвою назріває вкрай негарна і дуже старомодна суперечка за майбутнє України. Сторони роблять гучні заяви: мовляв, Україна стоїть перед найдоленоснішим вибором з 1991 року. До 28 листопада вона повинна вирішити, зі Сходом чи Заходом пов'язати своє майбутнє. Дежевські закликає врахувати важливий факт: „Україна єдина в бажанні бути незалежною державою, але розколота, коли йдеться про її орієнтацію в майбутньому”. Дежевські радить ЄС зробити другу спробу – запропонувати Україні „менш” ексклюзивну „угоду”, дати їй більше часу і не підмішувати стільки старомодної ідеології.

Dejevsky, Mary *Ukraine, Russia and the EU: does it have to be about brinkmanship? = [Україна, Росія та ЄС: невже не можна обійтись без конфронтації?] / М. Dejevsky // The Guardian. – London, 2013. – 20.11.*

На засіданні Ради Євразійської економічної комісії (ЄЕК) у Москві була схвалена дорожня карта приєднання Киргизстану до Митного союзу. Засідання ЄЕК пройшло за участю представників Киргизстану, Вірменії та України. Члени ради також прийняли рішення про формування робочої групи з питання приєднання Вірменії до МС і ЄЕП.

Денисенко, Евгений *Совет ЕЭК одобрил дорожную карту вступления КР в Таможенный союз / Е. Денисенко // Вечерний Бишкек. – Бишкек, 2013. – 20.11.*

Президент Азербайджану зробив другий після інавгурації офіційний закордонний візит не до Росії, як передбачалося раніше, а в Україну. Хоча в пресі лунало багато припущень про українсько-азербайджанські домовленості в енергетичній сфері,

---

але документи не були підписані. У Києві заговорили про можливість відродження колишнього ГУАМу (Грузія, Україна, Азербайджан, Молдова) з вірогідною участю Туреччини в цьому об'єднанні.

***Ивженко, Татьяна** Алиев и Янукович возрождают ГУАМ / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 2013. – 19.11.*

Росію дратує навіть не те, що Азербайджан теоретично може зробити вибір на користь інтеграції в євроатлантичний простір. Росію дратує те, що Азербайджан є економічним гарантом процесу євроінтеграції для деяких країн пострадянського простору. Такий висновок можна зробити за підсумками візиту Ільхама Алієва в Україну, і Віктор Янукович хотів би піти цим шляхом.

***Миркадыров, Рауф** Мы интегрируемся в евроатлантическое пространство / Р. Миркадыров // Зеркало. – Баку, 2013. – 19.11.*

Президент Азербайджанської Республіки Ільхам Алієв здійснив офіційний візит в Україну. У Києві відбулося IV засідання Ради президентів України та Азербайджану під головуванням Віктора Януковича та Ільхама Алієва. „Україна і Азербайджан створили робочу групу, яка розроблятиме попереднє техніко-економічне обґрунтування щодо участі Києва в будівництві Трансатлантичного газопроводу (TANAP)”, – повідомив журналістам український міністр енергетики та вугільної промисловості Едуард Ставицький.

***Оруджев, Рауф** Партнерство с Украиной выйдет на более высокий уровень / Р. Оруджев // Зеркало. – Баку, 2013. – 18.11.*

Запекла боротьба між Росією і Євросоюзом за Україну звелася до того, чи буде в найближчі дні звільнена колишній прем'єр-міністр України Юлія Тимошенко, яка відбуває свій семирічний термін ув'язнення. ЄС готовий змиритися з корупційними діловими практиками Президента Віктора Януковича з невиразною надією, що співпраця з ЄС сприятливо вплине на Україну. Але він виступив з єдиною вимогою до Януковича: звільнити Тимошенко, інакше угода не відбудеться.

***Schmemann, Serge** Waiting to See if Ukraine Tilts East or West = [В очікуванні, куди схилиться Україна – до Сходу або до Заходу] / S. Schmemann // International Herald Tribune. – New York, 2013. – 16.11.*

Посол України в Литві Валерій Зовтенко стверджує, що балансування між Сходом і Заходом заcodовано в географічному положенні його країни, проте зауважує, що найважливішим пріоритетом зовнішньої політики України є інтеграція до Європи. В інтерв'ю газеті Lietuvos žinios, дипломат пояснив, що Росія є партнером України, але не більш важливим, ніж Євросоюз.

Важнейшей во внешней политике Украины является интеграция в ЕС // Литовский курьер. – Вильнюс, 2013. – 11.11.

Президент Придністров'я Євген Шевчук звинуватив Молдову і Україну в повній блокаді незвіданої республіки. Як підтвердили в МЗС України, на придністровській ділянці молдавсько-українського кордону будуть встановлені прикордонні стовпи і створені двосторонні контактні прикордонні пункти. Придністров'я опиниться в кільці. Шевчук назвав цей проект Києва конфліктним, який призведе до гуманітарної катастрофи. У Кишиневі вважають, що Україна може вирішити придністровське питання, залишивши регіон фактично без зв'язку з Росією.

***Гамова, Светлана** Украина придумала, как вернуть Молдавию Приднестровье / С. Гамова // Независимая газета. – М., 2013. – 06.11.*

Український Президент Віктор Янукович продовжує ратувати за глибоку євроінтеграцію, проте відзначає, що Україна не повинна за рахунок зближення з Євросоюзом обривати зв'язок з Митним союзом.

***Янукович** все же хочет „усидеть на двух стульях”: ратует за евроинтеграцию и сотрудничество с ТС // День за днем. – Таллинн, 2013. – 06.11.*

На думку багатьох спостерігачів, Україна відходить від Росії до Європи, пише у статті Максим Трудолюбов. Такий висновок роблять з того, що в листопаді Україна повинна підписати з ЄС Угоду про асоціацію. Але автор застерігає від благодушності: „У трикутнику „Україна-ЄС-Росія” не вщухають запеклі суперечки. Ці заплутані конфлікти пояснюються корисливими інтересами, а не загальними цінностями”. Деякі українські спостерігачі говорять, що російська тактика залякування тільки допомогла Києву залучити нових прихильників угоди з ЄС. Але Трудолюбов наво-

---

дять цифри: близько 50 % українців за інтеграцію з ЄС, а трохи менше половини – за членство в Митному союзі. Дії Януковича автор пояснює тим, що цей непопулярний політик „вирішив розіграти політичний козир – перехопити проєвропейську антиросійську риторика, яка була прерогативою опозиції”.

Trudolyubov, Maxim Ukraine's Risky Bet = [Україна робить ризиковану ставку] / M. Trudolyubov // International Herald Tribune. – New York, 2013. – 03.11.

Керівництво Республіки Молдова відповість Україні так само, як і Росії в контексті запиту на відкриття консульського відділу в Тирасполі. Керівник Бюро з реінтеграції Георгіє Балан сказав, що українській стороні буде запропоновано відкрити консульство в іншому населеному пункті.

Кишинев пропозит альтернативные решения для украинского консульства // Молдавские ведомости. – Кишинев, 2013. – 03.11.

Київ хоче відкрити консульство в Тирасполі і розглядає цей крок „як один із важливих елементів налагодження довіри в регіоні”. Про це на зустрічі з прем’єр-міністром Молдови Юрієм Лянке в німецькому місті Ландсхут заявив чинний голова ОБСЄ, міністр закордонних справ України Леонід Кожара, передає „Новий регіон” з посиланням на прес-службу українського посольства в РМ.

Гамова, Светлана Украина откроет консульство в Тирасполе / С. Гамова // Независимая газета. – М., 2013. – 01.11.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

Саміт ЄС „Східне партнерство” у Вільнюсі мав святкувати завершення оформлення або підписання знаменних угод торгівлі та співробітництва з чотирма колишніми радянськими республіками. Замість цього, Вірменія у вересні повернулася спиною до пропозиції ЄС, а 46-мільйонна Україна минулого тижня заморозила перемовини під жортким тиском Москви. Залишилися тільки Молдова і Грузія, які підготували „початкові” тексти угод до саміту у Вільнюсі. Саміт повинен тепер спробувати врятувати надії на майбутню угоду з Україною і зробити хорошу міну при обмеженому успіху чотирирічної програми партнерства. Деякі критики кажуть, що програма зробила дві великих помилки.

Вона запропонувала один підхід країнам, що сильно відрізняються. І вона взяла на себе відповідальність запевнити керівництво цих країн у можливості подальшої інтеграції в ЄС.

Buckley, Neil EU struggles to put a brave face on 'Eastern Partnership summit' = [ЄС бореться за хорошу міну на „саміті Східного партнерства”] / N. Buckley, P. Spiegel, J. Fontanella-Khan // Financial Times. – London, 2013. – 28.11.

Президент України Віктор Янукович справді опинився перед непростим вибором. Підписати угоду про асоціацію та вільну торгівлю з ЄС означало б піддатися суворому економічному покаранню з боку Росії, в той час як Європа може запропонувати переваги лише в середньостроковій і в довгостроковій перспективі. З іншого боку, непідписання неминуче тягне за собою протести в Україні, населення якої висловило підтримку європейській інтеграції.

Ukraine Backs Down = [Україна здає заднім ходом] // International Herald Tribune. – New York, 2013. – 28.11.

Прем'єр-міністр України Микола Азаров на відкритті засідання уряду в середу заявив, що процес переговорів про підписання Угоди про асоціацію України і Європейського союзу триває. Прем'єр зазначив, що Україна залишається в переговорному процесі і проєкті Східного партнерства. Паузу, яку взяв Київ у процесі підготовки до асоціації, країна використовує для того, щоб продовжити удосконалення законодавства, демократичних стандартів і підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки.

Премьер-министр Украины: переговоры о подписании Соглашения об ассоциации с ЕС продолжаются // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 28.11.

Українська вулиця за Мадридом чи Афінами вигукує: „Союз не дає нам нічого, просто вимагає реформи та економії!”. Я думаю, що вони відчують себе обдуреними, пише редактор „Речі Посполитої”. До недавнього часу Президент, партійні бонзи, люди з уряду, навіть представники української олігархії поспішали завірити громадськість, що ніхто не ставить під сумнів необхідність підписання угоди про асоціацію з Європейським Союзом. Кульмінацією цього „очевидного” процесу мав стати кі-

---

нець листопада у Вільнюсі. Було відомо, що Янукович веде гру, що маневрує між Москвою і її союзниками, проєвропейською опозицією, молодим поколінням і олігархами, але знаючи про гру, ми всі передбачали, що Вільнюс повинен принести успіх. Сьогодні, здається, що нічого не вийде. Україна перервала переговори. А що ми, поляки, думаємо про це?, – запитує автор в кінці. Варшаві це тільки на користь – звучать голоси – навіщо нам бідні і відчайдушні сусіди. Читайте: ! Величезний ринок дешевої робочої сили, жадібний до польських товарів народного споживання, і – найголовніше – з найменшими претензіями на субсидії ЄС. Але є й інші. Принаймні, в колі людей, які насправді хочуть бути друзями вільної України. Ми надіслали вам на Київський Майдан слова дружби і поваги, і скажемо: може ще не пізно. Може ще варто боротися. Тому що ви – як і ми, поляки, майже чверть століття – маємо свободу, незалежність та добробут. І це одне рішення зводить нанівець одне, друге і третє.

Chrabota, Bogusław Kijów oszukany = [Київ ошукали] / B. Chrabota // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2013. – 27.11.

Квасневський про Україну та ЄС: бажання політиків не достатньо. Потрібні гроші. Кузняр: Союз не зміг перевершити Росію. Напередодні саміту Східного партнерства у Вільнюсі, на якому мали підписати Угоду про асоціацію України з Європейським Союзом, в ефірі Польського радіо відбулась розмова з колишнім президентом Олександром Квасневським, і радником нинішнього Президента Романом Кузнярем. На думку Квасневського, інтеграція України не прийшла через економічний шантаж Росії і катастрофічний стан української економіки. Янукович не може дозволити собі прийняти таке рішення. Союз, незважаючи на заяви і благі наміри, не надав Україні пропозицію, що компенсувала б найближчим часом збитки, пов'язані з поверненням на Захід.

Górzyński, Oskar „Unia nie popeliła błędów. Ukraina powinna chcieć być dojrzałą do integracji” = [„Союз не зробив жодної помилки. Україна повинна хотіти бути зрілою до інтеграції”] / O. Górzyński // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2013. – 27.11.

На геополітичному фронті відносини українського Президента Віктора Януковича з Росією на сході та з Європою на заході сьогодні переживають критичний період. Боротьба за майбутнє

України між Брюсселем і Москвою триває. Тиск з боку Росії, внутрішня політика і спроби Януковича грати на схід і захід одночасно пояснює приголомшливе рішення українського уряду призупинити підписання історичної Угоди про інтеграцію з ЄС.

Olearchyk, Roman *When money is on the table, Yanukovich signs = [Коли гроші будуть на столі, Янукович підпише] / R. Olearchyk // Financial Times. – London, 2013. – 27.11.*

Лист-відповідь на статтю В. Ющенко („Європа повинна допомогти Україні втекти від Росії”, FT, 25 листопада). Сер Віктор Ющенко запропонував дуже спрощене пояснення рішення Києва припинити підготовку до Угоди про асоціацію з ЄС, пояснюючи це бажанням Москви зберегти сферу впливу, пише доктор Ігор Торбаков, Університет Упсала, Швеція. Дійсно, Україна сприймається правителями Росії як абсолютно ключова країна. Без 40 з лишком млн українців не може бути ніякої „Євразії” як геополітичної реальності. Зазначимо, що у своїх останніх виступах Путін знову заявив, що росіяни й українці один народ. І все ж, хоча тиск з боку Росії дійсно грав важливу роль у примусі Києва призупинити переговори з Брюсселем, це лише один із факторів. У Брюсселі досі не можуть зрозуміти просту істину, чому Янукович і його оточення не хочуть приєднатися: вони хочуть балансувати до нескінченності і отримувати максимальний прибуток від цієї геополітичної екілібристики, вважає автор.

Torbakov, Igor, *Uppsala University, Sweden* *Ukraine's rulers prioritise perpetuation of power = [Пріоритет правителів України – увічнення влади] / I. Torbakov // Financial Times. – London, 2013. – 27.11.*

Судячи з історії існування ЄС, головний принцип: всі країни повинні залишитися на своїх місцях в економічному розвитку. Німеччину ніколи не наздожене навіть Італія, про Румунію і говорити нічого. Більш того, згідно з правилами ЄС, бідніші країни повинні допомагати більш багатим, щоб бідні країни не перейшли в розряд більш гідних для життя. Збиратися на мітинги за таку євроінтеграцію?

Лесько, Юрій *Главный принцип ЕС: все страны должны остаться на своих местах в экономическом развитии / Ю. Лесько // Молдавские ведомости. – Кишинев, 2013. – 27.11.*

Україна не підпише цього тижня у Вільнюсі угоду з Європейським союзом про асоціацію, що включає глибоку і всеосяжну зону вільної торгівлі. Це, природно, не кінець історії, оскільки трапилось не „історичний вибір” Києва, а чергова відмова його зробити.

Лукьянов, Федор *Украина на ярмарке амбиций / Ф. Лукьянов // Российская газета. – М., 2013. – 27.11.*

Переконавшись, що загрози нової „помаранчевої революції” не змінили ставлення Президента України Віктора Януковича до договору про Асоціацію з Євросоюзом, політики Старого Світу кваліфіковано змінили тактику. Вони більше не наполягають на негайному звільненні экс-прем’єра Юлії Тимошенко з ув’язнення і готові почекати з вирішенням цього в минулому ключового питання ще кілька місяців.

Шестаков, Евгений *Европейские политики перестали настаивать на освобождении Тимошенко / Е. Шестаков // Российская газета. – М., 2013. – 27.11.*

У рамках візиту до Італії Президент РФ Володимир Путін і прем’єр-міністр Італії Енріко Летта провели міждержавні консультації. За підсумками переговорів Володимир Путін і Енріко Летта провели прес-конференцію, на якій Володимир Путін пояснив позицію Росії щодо євроінтеграції України.

„Я бы попросил наших друзей в ЕС воздержаться”.. Путин попытался остановить евроистеричку по поводу ориентации Украины // Молдавские ведомости. – Кишинев, 2013. – 27.11.

Президент вважає, що Україна за короткий час зробила багато для зближення з ЄС, однак це може обернутися труднощами для країни. Економіка України дуже слабка і не готова для підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом. Про це заявив Президент України Віктор Янукович в інтерв’ю українським телеканалам.

Янукович – об ассоциации с ЕС: Кроме петли, там ничего не видим // Молдавские ведомости. – Кишинев, 2013. – 27.11.

Президент України Віктор Янукович вважає принизливими умови Євросоюзу з виділення країні фінансової допомоги. Український лідер нагадав, що в угоду про асоціацію з ЄС була

закладена грошова технічна допомога державі у розмірі 610 мільйонів євро.

Янукович назвав унизительними условия ЕС по денежной помощи Украине // Российская газета. – М., 2013. – 27.11.

Український Президент Віктор Янукович вперше особисто підтвердив, що поїде на вільнюський саміт „Східного партнерства”. Поїздка відбудеться, незважаючи на рішення не підписувати на зустрічі Угоду про асоціацію України з ЄС.

Янукович подтвердил решение ехать на саммит в Вильнюсе // Российская газета. – М., 2013. – 27.11.

Енергійні зусилля Росії, щоб зберегти Україну в орбіті свого впливу виникають зі складних стратегічних, емоційних і культурних питань. Перспектива України підписати угоду про асоціацію з Європейським Союзом слабшає і Київ більш спрямований на поліпшення зв'язків із Москвою.

Casert, Raf A lot at stake for Russia in battle for Ukraine = [Багато поставлено на карту для Росії в битві за Україну] / R. Casert // The Washington Post. – Washington, 2013. – 26.11.

Прем'єр-міністр України Микола Азаров заявив, що Віктор Янукович прийняв рішення відкласти підписання угоди про асоціацію з ЄС на зустрічі з Володимиром Путіним. Як стверджує Азаров, останнім ударом за угодою стали нові жорсткі умови надання фінансової допомоги, висунуті Міжнародним валютним фондом (МВФ) минулого тижня. При цьому Президент Янукович як і раніше має намір приїхати на вільнюський саміт і пояснити лідерам ЄС прийняте ним рішення. „На сьогодні поки що не змінюються плани. Я неодноразово говорив, що збираюся їхати до Вільнюса”, – заявив він.

Grytsenko, Oksana Ukraine U-turn on Europe pact was agreed with Vladimir Putin = [Різкий розворот України був узгоджений з Путіним] / O. Grytsenko, I. Traynor // The Guardian. – London, 2013. – 26.11.

Міністр Радослав Сікорський і міністр закордонних справ Німеччини Гідо Вестервелле прийняли спільну декларацію про ситуацію в Україні. Міністри підкреслили в ній, що постійною метою Польщі та Німеччини є європейське майбутнє України.

На думку міністрів мирні демонстрації, проведені в Києві та інших містах України доводять, що громадяни України бажають вивести країну в Європейський Союз. Ми поділяємо це бажання і оголошуємо про свою тверду прихильність до українського народу – вказують міністри. Наводиться повний текст декларації.

Guzik, Joanna *Deklaracja szefów MSZ Polski i Niemiec ws. Ukrainy* = [Декларація глав Міністерств закордонних справ Польщі та Німеччини стосовно України.] / J. Guzik // *Rzeczpospolita*. – Warsaw, 2013. – 26.11.

Для багатьох у Сполучених Штатах і Європі майбутнє України було пов'язане з долею колишнього прем'єр-міністра, яка була ув'язнена з політичної помсти. Звільнення Юлії Тимошенко означало б про прихильність України до верховенства закону, демократії та спроможність України підписати угоду про асоціацію з Євросоюзом і оголосити себе як західну країну. У Президента Росії Володимира Путіна, проте, були інші плани. Україна заявила, що не увійде до ЄС.

Lally, Kathy *As Ukraine turns to Russia, Yulia Tymoshenko stays in prison* = [Україна повертається в обійми Росії, Юлія Тимошенко залишається у в'язниці] / K. Lally, W, Englund // *The Washington Post*. – Washington, 2013. – 26.11.

Причиною припинення переговорів з Брюсселем була відсутність фінансової пропозиції, яка б врятувала країну від банкрутства. – Подивимося правді в очі: Євросоюз не запропонував нам ніякої підтримки за межами загальних декларацій, – сказав Прем'єр-міністр України Микола Азаров групі західних журналістів. Фінанси України перебувають у катастрофічному стані. На думку деяких експертів, країна знаходиться в ситуації аналогічній Греції п'ять років тому. Валютні резерви центрального банку швидко тануть, дефіцит поточного рахунку зріс до критичного рівня і, за даними агентства Bloomberg країна має за два роки знайти 15 мільярдів доларів для обслуговування зовнішнього боргу. Накладення на українську продукцію додаткове російське ембарго коштувало Україні з початку року 6,5 млрд дол., – говорить глава українського уряду. Чи справді Україні вдасться уникнути банкрутства завдяки рішення інтеграції з Росією, автор не впевнений. Азаров визнав, що ніяких конкретних фінансових зобов'язань від Росії ще не отримали. – На початку грудня ми

сядемо за стіл переговорів і виробимо план дій для відновлення наших відносин, особливо в торгівлі, – сказав Азаров. Російські органи охорони здоров'я несподівано виявили, що українські цукерки більше не є загрозою для споживачів, і зняли ембарго по цьому пункту.

Słowjenska, Anna Rosja też nie dała pieniędzy = [Посія теж не дала грошей] / A. Słowjenska // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2013. – 26.11.

Євросоюз нав'язував Україні неприйнятні для неї умови, заявив прем'єр-міністр країни Микола Азаров. За словами глави кабінету, „останньою краплею” при прийнятті рішення з питання євроінтеграції став лист Міжнародного валютного фонду. У ньому говорилося, що надання Україні кредиту по заборгованості можливо лише за умови підвищення тарифів на послуги ЖКГ, заморожуванні розмірів зарплат і пенсій та відмови від сільськогосподарських субсидій. Влада країни не могла піти на ці умови, зазначив Азаров.

Азаров: Євросоюз навязывал Украине неприемлемые для нее условия // Молдавские ведомости. – Кишинев, 2013. – 26.11.

Ув'язнена колишній прем'єр-міністр України Юлія Тимошенко оголосила голодування, щоб підштовхнути уряд підписати угоду з Європейським Союзом. Тисячі людей вийшли на вулиці української столиці проти рішення уряду про заморожування угоди. Після кількох років підготовки до знаменної угоди з ЄС, уряд Президента Віктора Януковича оголосив про призупинення процесу підписання.

Tymoshenko on hunger strike to push for EU deal = [Тимошенко оголосила голодування, щоб домогтися угоди з ЄС] // The Washington Post. – Washington, 2013. – 25.11.

Проект постанови „Про відповідальність Кабінету міністрів України” у зв'язку з прийняттям ним рішення про призупинення підготовки до укладення угоди про асоціацію з ЄС внесли до Ради лідери трьох опозиційних партій – Арсеній Яценюк („Батьківщина”), Віталій Кличко (УДАР) та Олег Тягнибок („Свобода”). Документ зареєстровано за номером 3692 і направлено на розгляд в Комітет з державного будівництва і місцевого самоврядування.

В Верховную раду внесен проект постановления о недоверии кабмину // Известия. – М., 2013. – 25.11.

В уряді України прокоментували рішення не поспішати з процесом євроінтеграції. Як розповів український прем'єр-міністр Микола Азаров в ефірі Першого каналу, Брюссель в ході переговорів з Києвом за умовами угоди про асоціацію вимагав виконання неприйнятних умов і постійно уникав від зобов'язань надання фінансової допомоги Україні.

***Гасюк, Александр** Обещания на хлеб не намажешь / А. Гасюк // Российская газета. – М., 2013. – 25.11.*

Рішення українського Кабінету міністрів про призупинення процесу підготовки до підписання угоди про асоціацію з Європейським союзом викликало масу відгуків як усередині країни, так і за її межами. На причинах урядового рішення зупинився прем'єр Микола Азаров в ефірі центральних телеканалів. Зокрема, він заявив, що призупинення носить тактичний характер і до питання підписання угоди з ЄС можна буде повернутися в середньостроковій перспективі, після залагодження численних спірних моментів.

***Дульман, Павел** Киев не поддастся еврошантажу / П. Дульман // Российская газета. – М., 2013. – 25.11.*

Раптова втеча України з-під європейського вінця викликала шок і трепет, розчарування і роздратування в західних столицях. Для нашої зовнішньої політики це стало першою серйозною перемогою на європейському напрямку за весь пізньорадянський і пострадянський час.

***Караулов, Игорь** Богданизация Януковича / И. Караулов // Известия. – М., 2013. – 25.11.*

Україна не відмовляється від підписання угоди про асоціацію, ми говоримо про призупинення процесу підписання, про те, що станом на сьогодні, 25 листопада, обидві сторони – Україна і ЄС – не готові до цього акту. Про це заявив глава українського МЗС Леонід Кожара.

Украина не отказывается от соглашения об ассоциации с ЕС // Известия. – М., 2013. – 25.11.

Недільний Майдан знову висвітлив у киянах те, що є предметом заздрості багатьох москвичів: люди в цьому місті вільніші, вважає автор. У них немає пасивного фаталізму. Вони раді один одному. І поводяться як громадяни республіки, а не як піддані всевисьельного царя.

Ядуха, Віктор *Почему Киев не Москва / В. Ядуха // РОСБАЛТ. – С.Пб., 2013. – 25.11.*

Україна відмовилась від угоди про асоціацію з Європейським Союзом і пішла в обійми до Кремля на чолі з Президентом Росії Володимиром Путіним. Вірменія також піддалася важкому тиску Путіна. З цього випливає, що тільки Молдова і Грузія тепер проводять угоди з ЄС і беруть курс на демократію і вільний ринок.

Diehl, Jackson *Georgia's westward course = [Грузія бере курс на Захід] / J. Diehl // The Washington Post. – Washington, 2013. – 24.11.*

Близько 50 000 демонстрантів зібралися в центрі Києва, щоб вимагати від уряду України підписати історичну угоду з Європейським Союзом. Протест був найбільшим в Україні з часів Помаранчевої революції 2004 року. Мітинг очолили топ-опозиціонери України.

Rachkevych, Mark *Tens of thousands rally in Kiev for closer EU ties = [Десятки тисяч демонстрантів згуртувалися в Києві за міцніші зв'язки з ЄС] / M. Rachkevych // The Washington Post. – Washington, 2013. – 24.11.*

Результат вільнюського саміту, запланованого на цей тиждень, на жаль, став відомий на тиждень раніше, пише Віктор Ющенко в своїй статті, опублікованій в FT. Український уряд вирішив призупинити переговори про укладення амбітної угоди про асоціацію з ЄС, що тривають вже п'ять років. Разом з українським парламентом уряд у Києві почали небезпечну, нецивілізовану і нечесну політичну гру. Той, хто недооцінює готовність Москви використовувати будь-які наявні засоби для збереження своєї сфери впливу, повинен винести уроки з цих подій і допомогти в подоланні імперіалістичних домагань Росії. Європа повинна відповісти на питання про те, чи потрібна їй Україна чи ні. Чи продовжить Європа надавати підтримку нашим перетворенням в якості незалежної і демократичної держави, чи дозво-

---

лить Україні перетворитися в другорядне, напівдержавне утворення в підпорядкуванні у Росії? ЄС має колосальну силу і може випинутися на результат, вважає третій Президент України.

Yushchenko, Viktor, *President of Ukraine from 2005 to 2010*
Europe needs to help Ukraine escape from Russia: The EU has the ability to help Kiev avoid an imperialist nightmare, writes Viktor Yushchenko = [Європа повинна допомогти Україні втекти від Росії. У ЄС є можливість допомогти Києву уникнути імперіалістичного кошмару, пише Віктор Ющенко] / V. Yushchenko // *Financial Times*. – London, 2013. – 24.11.

Євросоюз нав'язував Україні неприйнятні для неї умови, заявив прем'єр-міністр країни Микола Азаров. За словами глави кабінету, „останньою краплею” при прийнятті рішення з питання євроінтеграції став лист Міжнародного валютного фонду. У ньому говорилося, що надання Україні кредиту по заборгованості можливе лише за умови підвищення тарифів на послуги ЖКГ, заморожуванні розмірів зарплат і пенсій та відмови від сільськогосподарських субсидій.

Азаров: Євросоюз навязывал Украине неприемлемые для нее условия // *Российская газета*. – М., 2013. – 24.11.

У Брюсселі болісно сприйняли рішення України припинити процес підписання угоди про асоціацію з ЄС. Один із головних євроінтеграторів, єврокомісар з питань розширення та європейської політики сусідства Штефан Фюле, був змушений через це скасувати свій черговий візит до Києва.

Байкова, Татьяна „Россия только выиграет от евроинтеграции Украины” / Т. Байкова // *Известия*. – М., 2013. – 24.11.

Тисячі українців пройшли центральними вулицями Києва з нагоди 80-річчя руйнівного радянського голодомору на тлі суспільного невдоволення з рішенням уряду відхилити епохальну угоду з Європейським Союзом і нахилу по відношенню до Москви. Тим часом, більше 1000 активістів протестували на головній площі Києва проти урядового рішення щодо підписання угоди ЄС.

Ukraine marks tragic date amid setback on EU hopes = [Україна відзначає трагічну дату на тлі невдачі з ЄС] // *The Washington Post*. – Washington, 2013. – 23.11.

Прем'єр-міністр України Микола Азаров припустив, що до угоди про асоціацію з Європою його країна повернеться пізніше, приблизно через півроку. Європейці вже обіцяють відновити діалог по першому заклику з Києва та пропонують підписати угоду на двосторонньому саміті в лютому-березні наступного року.

Дульман, Павел Европа зовет Украину обратно / П. Дульман // Российская газета. – М., 2013. – 23.11.

Єврокомісар з питань розширення та європейської політики сусідства Штефан Фюле заявив, що двері ЄС як і раніше відкриті для України попри те, що український уряд поки призупинив роботу щодо підписанню з ЄС угоди про асоціацію. Ш. Фюле у Брюсселі сказав журналістам: „Двері ЄС, як і раніше відкриті, ми не можемо кинути український народ?”. За його словами, якщо український уряд змінить свою позицію, то сторони зрештою зможуть підписати угоду про асоціацію в першому півріччі наступного року на саміті ЄС – Україна.

Єврокомиссар: дверь ЕС по-прежнему открыта для Украины // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 23.11.

Віце-президент Джо Байден сказав Президенту України Віктору Януковичу, що він розчарований рішенням України вийти з епохальної угоди з Європейським Союзом. Білий дім, каже Байден, твердо вірить, що інтеграція з Європою допоможе Україні зміцнити свою демократію і відновити економічне процвітання.

Biden to Ukraine: Disappointed in EU deal pullout = [Байден в Україні: Розчарований виходом з угоди з ЄС] // The Washington Post. – Washington, 2013. – 22.11.

Тисячі протестувальників вийшли на київську площу Незалежності, в центрі Києва, вимагати, щоб уряд змінив курс і підписав історичну угоду з ЄС. Подібні мітинги пройшли також в інших містах по всій Україні.

Isachenkov, Vladimir Thousands rally in Ukraine capital over EU deal = [Тисячі протестуючих в Україні вимагали угоди з ЄС] / V. Isachenkov, R. Casert // The Washington Post. – Washington, 2013. – 22.11.

Європейський союз заявив, що він „розчарований” рішенням України призупинити переговори з блоком. „Це – розчарування

не тільки для ЄС, а й, як нам здається, для народу України”, – підкреслила верховний представник Європейського союзу із зовнішньої політики і безпеки Кетрін Ештон. Раніше український уряд заявив про припинення переговорів про асоціацію з ЄС і відновлення „активного діалогу” з Росією.

***В Брюсселе** розочарованы решением Украины приостановить переговоры по ассоциации с ЕС // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 22.11.*

Рішення про призупинення процесу підготовки до підписання Угоди про асоціацію з Європейським союзом Кабінет міністрів України в четвер прийняв одноголосно. Однак, в Україні неоднозначно розцінили рішення уряду призупинити підготовку до підписання Угоди з ЄС.

***В Украине** неоднозначно расценивают решение правительства приостановить подготовку к подписанию Соглашения с ЕС// Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 22.11.*

Кабінет Міністрів України на закритому засіданні прийняв розпорядження про „припинення процесу підготовки до підписання угоди про асоціацію з ЄС”. Таке рішення, як впливає з інформації, розміщеної на сайті українського уряду, прийнято „у відповідності з інтересами державної безпеки”.

***Дульман, Павел** Киев берет тайм-аут / П. Дульман // Росийская газета. – М., 2013. – 22.11.*

Офіційний Київ фактично поставив хрест на перспективі підписання угоди про асоціацію та зону вільної торгівлі з ЄС. Урядовці пояснили це економічними проблемами. Хоча до цього часу саме на євроінтеграцію покладалися надії, пов’язані з розвитком економіки. У Європі були шоковані миттєвою зміною зовнішньополітичного вектора Києва і пов’язали ситуацію з тиском Москви. Але нагадали, що до 28 листопада в українській владі є ще шанс.

***Ивженко, Татьяна** Киев все еще не окончательно отказался от евроинтеграции / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 2013. – 22.11.*

Європейські партнери тиснуть на Україну, в найближчі кілька днів стане зрозуміло, чи піддасться вона шантажу, заявив Во-

---

лодимир Путін журналістам після російсько-турецьких переговорів у Санкт-Петербурзі.

Латухіна, Кира Путин: ЕС шантажує і угрожає Києву / К. Латухіна // *Российская газета*. – М., 2013. – 22.11.

Київський суд обмежив проведення протестних акцій на Майдані Незалежності з 22 листопада 2013 до 7 січня 2014 року. Судове рішення було прийнято за клопотанням міської адміністрації. 21 листопада на Майдані Незалежності розпочався мітинг на підтримку євроінтеграції країни. Таким чином представники опозиції відреагували на рішення української влади, що призупинила підготовку до угоди з Євросоюзом.

Опозиції заперетили ставить палатки на Майдане // *День за днем*. – Таллінн, 2013. – 22.11.

Жителі Києва, обурені рішенням влади України припинити підготовку до підписання угоди про асоціацію з Євросоюзом, прийшли на площу Незалежності в Києві. За різними даними, на Майдані Незалежності зібралися від 1000 до 2000 громадян. Пізніше на площу прибули лідери опозиції.

Противники приостановки євроінтеграції України вийшли на вулиці Києва // *День за днем*. – Таллінн, 2013. – 22.11.

Український уряд призупинив процес підготовки до підписання угоди про асоціацію з ЄС. Її планувалося завізувати 29 листопада на Вільнюському саміті „Східного партнерства”.

Соколовская, Янина Украина заморозила ассоциацию с ЕС ради России / Я. Соколовская // *Известия*. – М., 2013. – 22.11.

Уряд України прийняв рішення „призупинити процес підготовки до укладення Угоди про асоціацію між Україною, з одного боку, та Європейським союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їх державами-членами, з іншого боку”. Про це йдеться в розпорядженні українського кабінету.

Украина приостанавливает процесс создания ассоциации с Евросоюзом // *Известия*. – М., 2013. – 22.11.

Верховна Рада України ухвалила Закон України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства з питань проведення виборів”, необхідний для

підписання Угоди про асоціацію України і Європейського союзу наприкінці листопада. За закон у другому читанні проголосували 365 народних депутатів з 423 зареєстрованих в залі засідань при необхідних 226 голосах. Євроінтеграційний закон про внесення змін до виборчого законодавства було внесено народними депутатами фракції Партії регіонів.

Украинский парламент принял евроинтеграционный закон о выборах депутатов // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 22.11.

Рішення Президента України Віктора Януковича про призупинення процесу укладення договору про Асоціацію Києва з Євросоюзом виглядає не стільки стратегічним рішенням, скільки тактичним ходом, згідно обставин, що склалися.

Шестаков, Евгений Киев отстоял свою государственность / Е. Шестаков // Российская газета. – М., 2013. – 22.11.

Президент України Віктор Янукович у телефонній розмові з Президентом Литви Далею Грібаускайте повідомив, що Київ не може підписати договір з Євросоюзом через економічний тиск і шантаж Росії, повідомила BNS радник литовського Президента Йовіта Нялюпшене.

Янукович сообщил руководству Литвы о шантаже России// День за днем. – Таллинн, 2013. – 22.11.

Під загрозою суворих торгових санкцій з боку Росії Україна оголосила про припинення планів підписання далекосяжних угод з ЄС – політичного і торгового – і повідомила, що натомість буде будувати нові партнерства з торговим блоком колишніх радянських республік. Рішення України не підписувати угоду на великій конференції у Вільнюсі наступного тижня є перемогою Президента Росії Володимира Путіна. Він проводив активні маневри по зриву цих планів, які він трактує як серйозну загрозу – економічну версію спроб Заходу наростити військову потужність шляхом розширення на Схід. У вересні аналогічний тиск Росії змусив відмовитися від переговорів з європейцями Вірменію. Європейські лідери відреагували з гнівом і жалем на адресу Києва і Москви.

Herszenhorn, David M. Facing Russian Threat, Ukraine Halts Plans for Deals with E.U. = [Перед обличчям російських погроз Україна припиняє плани по угодам з ЄС] / D. M. Herszenhorn // International Herald Tribune. – New York, 2013. – 21.11.

Україна заявила про припинення підготовки підписати історичну угоду з Європейським союзом і натомість зосередиться на відновленні зв'язків з Росією. Це суворий удар по планам екс-радянського народу інтегруватися з Заходом. Поворот Києва означає велику перемогу для Кремля, який працював агресивно, щоб зірвати угоду ЄС.

Isachenkov, Vladimir *Ukraine suspends preparations for signing EU deal* = [Україна припиняє підготовку до підписання угоди ЄС] / V. Isachenkov, F. Jordans, R. Casert // *The Washington Post*. – Washington, 2013. – 21.11.

Чи вдасться ЄС переконати Україну і домовитися про підписання угоди наступного тижня? „За словами двох західних дипломатів, які працюють у Києві, на цьому тижні Янукович говорив комісарові ЄС Фюле, що не підпише угоду і не виконає вимоги про звільнення Тимошенко, поки Брюссель і Захід в цілому не викладуть на стіл побільше грошей”, – пише в блозі *Financial Times* журналіст Роман Оларчик. Янукович послався на збитки, які понесе Україна від підписання угоди. Правда, один західний дипломат сказав, що позиція Януковича на переговорах з ЄС сприймається як блеф. Можливо, Київ сподівається, що Брюссель вплине на хід буксуючих переговорів з МВФ.

Olearchyk, Roman *Ukraine backing out from EU deal, or bluffing?* = [Україна відмовляється від угоди з ЄС чи блефує?] / R. Olearchyk // *Financial Times*. – London, 2013. – 21.11.

Європейський комісар з питань розширення і політики сусідства Штефан Фюле сподівається, що український Парламент на наступному засіданні ухвалить останні законопроекти, необхідні для підписання Угоди про асоціацію України та ЄС у Вільносі 29 листопада. Єврокомісар, який перебуває в Україні з триденним візитом, також підкреслив, що ЄС і багато партнерів України з нетерпінням чекають рішення українською стороною згаданих питань. На його думку, це зміцнить роль України у світі і дасть сигнал міжнародним фінансовим ринкам про прогнозованість стабілізації української економіки.

ЕС ожидает от украинского парламента принятия оставшихся евроинтеграционных законов // *Жэньминь жибао*. – Пекин, 2013. – 21.11.

Кабмін України мотивував рішення призупинити підготовку угоди про асоціацію з ЄС необхідністю розвитку економічних відносин з Росією та СНД.

Київ приостанавливає підготовку к заключению соглашения с ЕС // День за днем. – Таллинн, 2013. – 21.11.

Головні надії на поліпшення економічної ситуації в Україні Микола Азаров пов'язує вже не з СНД. Як впливає із заяви українського прем'єра, Київ все ж має намір підписати угоду про асоціацію з Євросоюзом наступного тижня – на саміті у Вільнюсі.

Корба, Галина Между двух зон / Г. Корба // Коммерсантъ. – М., 2013. – 21.11. – № 192.

Рішення українського уряду про призупинення підготовки до підписання угоди про асоціацію з ЄС є ударом по європейській політиці інтеграції, а також програмі східного партнерства ЄС і по всій зовнішній політиці спільноти, вважає голова Комісії із закордонних справ Рйггікогу Марко Міхкельсон.

Марко Мухкельсон: сегодняшнее решение Украины нанесло удар по внешней политике ЕС // День за днем. – Таллинн, 2013. – 21.11.

Напередодні ухвалення Україною рішення щодо угоди про асоційоване членство з Євросоюзом глави урядів СНД намагалися переконати українського прем'єр-міністра Миколу Азарова користуватися альтернативою – перевагами зони вільної торгівлі не з ЄС, а з СНД. Пан Азаров, який головуватиме в раді глав урядів СНД в 2014 році, пояснював: після першого року успішної торгівлі на просторах колишнього СРСР в рамках нового договору СНД Україна в 2013 році вже втратила чверть товарообігу і, власне, має намір компенсувати втрати торгівлею з Європою. Українські висновки про характер торгових свобод в рамках СНД підтверджує і Білорусь.

Нетреба, Петр Свободная торговля в зоне затруднительна/ П. Нетреба // Коммерсантъ. – М., 2013. – 21.11. – № 192.

Коментуючи рішення українського уряду про припинення підготовки підписання договору про асоціацію України з ЄС, голова парламентської групи Естонія – Україна Тиніс Пальтс ска-

---

зав, що ЄС переборщив у своїх вимогах до України.

Тьніс Пальтс: *Євросоюз переборщил в своих требованиях к Украине // День за днем. – Таллинн, 2013. – 21.11.*

Верховна Рада України 21 листопада має прийняти останні закони, необхідні для підписання угоди про асоціацію з Європейським союзом на Вільнюському саміті 28-29 листопада. Це три законопроекти – „Про прокуратуру”, „Про внесення змін до виборчого законодавства” і про лікування ув’язнених за кордоном. У ЄС попередили, що не підпишуть угоду з Україною без вирішення „питання Тимошенко”.

Україна готується вибрать между Западом и Востоком // День за днем. – Таллинн, 2013. – 21.11.

Звільнення экс-прем’єра України Юлії Тимошенко, засудженої за газові контракти з Росією, було умовою для підписання ЄС Угоди про асоціацію з Україною в кінці листопада на Вільнюському саміті „Східного партнерства”. Закон про лікування засуджених за кордоном був покликаний стати варіантом вирішення „питання Тимошенко”. Парламент України відхилив усі шість законопроектів, які дозволили б засудженій Юлії Тимошенко виїхати на лікування за кордон.

Україна не выполнила условие ЕС // Зеркало. – Баку, 2013. – 21.11.

Країни „Східного партнерства” максимально наблизилися до завершення переговорів щодо угоди про асоціацію з ЄС. Для України вона може бути підписана вже у Вільнюсі, якщо всі умови, поставлені Єврокомісією, будуть виконані.

„Восточное партнерство” должно стать не буфером, а мостом // Коммерсантъ. – М., 2013. – 20.11. – № 191.

ЄС наполягає, що угода про асоціацію з Україною може бути підписана тільки на саміті „Східного партнерства” у Вільнюсі, який відбудеться 28-29 листопада. Питання виникло тому, що Україна не встигає і, мабуть, не бажає виконувати вимоги ЄС до саміту. Крім проблеми Юлії Тимошенко, яка навряд чи буде вирішена найближчими днями, між Україною та ЄС виникли нові протиріччя: Київ претендує на економічні преференції і фінансові компенсації, які не передбачалися раніше.

Ивженко, Татьяна Москва упрекает Брюссель, а Киев спорится с Вашингтоном / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 2013. – 20.11.

Український парламент знову “провалив” голосування по звільненню з в’язниці экс-прем’єр-міністра Юлії Тимошенко, якого зажадав Європейський Союз в якості ключової умови підписання угоди інтеграції з Україною.

Isachenkov, Vladimir Ukrainian parliament again stalls decision on release of jailed ex-PM ahead of EU summit = [Український парламент знову скасував рішення про випуск з в’язниці экс-прем’єра напередодні саміту ЄС] / V. Isachenkov // The Washington Post. – Washington, 2013. – 19.11.

Україна повинна підписати Угоду про асоціацію з ЄС на саміті у Вільнюсі, проти чого рішуче виступає Президент РФ Володимир Путін, який переконаний, що Україна може належати лише Росії. ЄС готовий змиритися з корупційними діловими практиками Президента Віктора Януковича в надії, що співпраця з ЄС сприятливим чином позначиться на Україні. Але він виступив з єдиною вимогою до Януковича: звільнить Тимошенко, інакше угода не відбудеться.

Куда склонится Украина // Вести сегодня. – Рига, 2013. – 19.11.

Сенат США прийняв резолюцію, в якій закликав Україну звільнити Юлію Тимошенко. Сенатори також закликали Євросоюз зробити звільнення экс-прем’єра України важливою умовою підписання угоди про асоціацію з ЄС на саміті Східного партнерства у Литві 28-29 листопада.

Сенат США вновь призвал освободить Тимошенко // День за днем. – Таллинн, 2013. – 19.11.

Канцлер Німеччини Ангела Меркель закликала Україну прийняти „реальні кроки” щодо подолання політично мотивованого „вибіркового правосуддя” напередодні саміту ЄС.

Casert, Raf German Chancellor Angela Merkel leads EU calls for Ukraine to reform its justice system = [Канцлер Німеччини Ангела Меркель закликає Україну реформувати свою систему правосуддя] / R. Casert // The Washington Post. – Washington, 2013. – 18.11.

Український Президент Віктор Янукович заявив, що майбутнє України лежить на 28 членах ЄС. Але він чинить опір виконанню найважливішої умови для ЄС, щоб підписати політичну асоціацію та угоду про вільну торгівлю на самміті у Вільнюсі: звільнення з в'язниці свого політичного суперника, екс-прем'єра Юлії Тимошенко, яка відбуває семирічний термін ув'язнення.

East or West? Ukraine to choose its path ahead of EU summit this month = [Схід чи Захід? Україна вибирає свій шлях напередодні саміти ЄС] // The Washington Post. – Washington, 2013. – 18.11.

Перед Україною стоїть вибір, який деякі називають „цивілізаційним”, – між зближенням з ЄС та зближенням з Росією, пише The Financial Times. „Найбільше питання – як поведе себе загадковий Президент Віктор Янукович. Його маневрування між Сходом і Заходом спантеличує обидві сторони”, – зауважує журналіст Роман Оларчик і Ніл Баклі. Хоча Януковича називали проросійським політиком, у нього непроста стосунки з Путіним, він відмовляється вступати до Митного союзу. У той же час люди, які знають Януковича, підкреслюють: його головне завдання – збереження своєї влади.

Olearchik, Roman Viktor Yanukovich: Ukraine enigma at centre of EU-Russia contest = [Віктор Янукович: українська загадка у центрі змагання Росії і ЄС] / R. Olearchik, N. Buckley // Financial Times. – London, 2013. – 18.11.

28 листопада у Вільнюсі відбудеться саміт „Східного партнерства”. На кон поставлено угоду, яка наблизить Україну до вступу в Євросоюз. Однак через російські ревнощі і жорстку українську демократію багато в ЄС сумніваються в можливості повної інтеграції. За іронією долі, головним скептиком з приводу європейських шансів України є не Росія, а Захід. У рамках запропонованої угоди Брюссель обіцяє Києву допомогу у розмірі жалюгідного мільярда євро. Між іншим, в короткостроковій перспективі ратифікація угоди з ЄС дорого обійдеться Україні, зауважує автор: після приєднання до зони вільної торгівлі її промисловості доведеться змагатися з більш конкурентоспроможними компаніями.

Sierakowski, Slawomir, sociologist, a founder of the Krytyka Polityczna movement and the director of the Institute for Advanced Study in Warsaw Europe Needs Ukraine = [Європі потрібна Україна] / S. Sierakowski // International Herald Tribune. – New York, 2013. – 18.11.

Канцлер Німеччини Ангела Меркель закликала Україну зробити „реальні кроки” для підписання Угоди з ЄС та пообіцяла конкретну допомогу у протидії тиску Росії. Згадуючи проблему Юлії Тимошенко, пані Меркель повідомила, що ЄС чекає, що колишня радянська республіка покаже прогрес у питанні „вибіркового правосуддя”. Україна також має модернізувати виборчу систему та виконати інші вимоги для укладання Угоди з ЄС.

Smale, Alison German Chancellor Makes Plea for Ukraine = [Канцлер Німеччини звертається до України] / A. Smale // International Herald Tribune. – New York, 2013. – 18.11.

Станом на сьогоднішній день Європейський союз не готовий підписати угоду про асоціацію з Україною, але у Києва є ще час до Вільнюського саміту Східного партнерства виконати необхідні умови, заявив міністр закордонних справ Литви Лінас Лінкявічюс, чия країна зараз головує в ЄС.

ЕС пока не готов подписать соглашение об ассоциации с Украиной, но надеется на это // День за днем. – Таллинн, 2013. – 18.11.

Питання про помилування або лікування Тимошенко за кордоном є ключовим моментом на шляху підписання Україною угоди про асоціацію з Євросоюзом. Німеччина неодноразово пропонувала перевезти екс-прем'єра до себе для надання їй медичної допомоги. За словами міністра закордонних справ Німеччини Гідо Вестервелле, це є „мудрою пропозицією, яка відповідає інтересам усіх сторін”, і дозволить зорієнтувати Україну на шлях до Євросоюзу.

МИД Германии призывает Киев не играть со временем в „деле Тимошенко” // День за днем. – Таллинн, 2013. – 18.11.

Рада міністрів закордонних справ ЄС розглядає 18 листопада в Брюсселі „українське питання”. Європейці хочуть зрозуміти, чи встигне Київ за дні, що залишилися до саміту „Східного партнерства” у Вільнюсі виконати умови, необхідні для підписання угоди про асоціацію з ЄС. Головне з них – вирішення долі екс-прем'єра Юлії Тимошенко.

Соколовская, Янина В Брюсселе решается судьба Юлии Тимошенко / Я. Соколовская // Известия. – М., 2013. – 18.11.

Плюси і мінуси української спрямованості у ЄС багаторазово розглянуті. Погляди різко поляризовані. Прихильники євроінтеграції бачать тільки плюси, закриваючи очі на мінуси, противники – навпаки. Як одеський бізнес ставиться до можливого входження України в зону вільної торгівлі з Євросоюзом? По-різному. Хтось цьому радий. Хтось засмучений, що доводиться вибирати: або асоціація з ЄС, або Митний союз. Хтось каже: добре б і те й інше. Але немає. Володимир Путін попередив українських партнерів, що в разі підписання Києвом договору про асоціацію з ЄС вступ країни до Митного союзу Росії, Білорусії і Казахстану стане неможливим.

Выжutowич, Виталий *Чтобы да, так нет / В. Выжutowич // Российская газета. – М., 2013. – 17.11.*

У Тирасполі пройдуть мітинги проти парафування угод про асоціацію та зону вільної торгівлі Молдови з ЄС. У Придністров'ї наполягають, щоб при цьому були враховані інтереси регіону і вироблена особлива формула торгівлі з ним. На організованій адміністрацією президента Придністров'я зустрічі громадських працівників було відзначено, що коаліція в особі України, Молдови і Євросоюзу реально загрожує економіці та соціально-політичній стабільності регіону.

Гамова, Светлана *Тирасполь настаивает на особой формуле торговли с ЕС / С. Гамова // Независимая газета. – М., 2013. – 15.11.*

У московському „Президент-готелі” відбулася міжнародна конференція „Поглиблення і розширення євразійської інтеграції”. Проблематика, пов'язана з інтеграцією на пострадянському просторі як ніколи в центрі уваги, і багато з цих тем обговорювалися на конференції. Окрема сесія була присвячена вибору України на користь асоціації з ЄС, а не участі в СЕП, інша – обговоренню країн-кандидатів на розширення СЕП.

Дрозд, Николай *В ходе московской конференции по интеграции активно дебатировался европейский выбор Украины / Н. Дрозд // Панорама. – Алматы, 2013. – 15.11.*

Президент Польщі Броніслав Коморовський закликає лідерів Європейського союзу відстрочити виконання Україною деяких умов, необхідних для підписання угоди про асоціацію з ЄС, пові-

---

домляє польський телеканал „TVN 24”. Газета „Rzeczpospolita” повідомляє про прес-конференцію за участю прем’єр-міністра Польщі Дональда Туска. Прем’єр зазначив, що зближення України з ЄС важливе не тільки для самої країни, а й для Польщі та решти Європи в цілому.

***Западные СМИ:** Нужно сделать все возможное ради вступления Украины в ЕС // Независимая газета. – М., 2013. – 15.11.*

Президент Польщі Броніслав Коморовський втрачає оптимізм щодо підписання Україною угоди про асоціацію з ЄС через справу Юлії Тимошенко, але не виключає вирішення цього питання після підписання документа в листопаді, на етапі ратифікації.

***Президент Польши** теряет оптимизм в отношении соглашения ЕС с Украиной // День за днем. – Таллинн, 2013. – 15.11.*

Європейським сподіванням зманти Україну з орбіти Москви за допомогою договору про вільну торгівлю та перспективи членства в ЄС було завдано удару, констатує західна преса: Верховна рада відклала розгляд закону про звільнення екс-прем’єра Юлії Тимошенко. Шанси на підписання угоди у Вільнюсі зменшуються, вважають у Брюсселі. Втім, деякі експерти вважають, що Янукович буде тягнути час до останньої хвилини, балансуючи між Москвою та ЄС у надії зірвати великий куш.

***Янукович** как разборчивая невеста // Вести сегодня. – Рига, 2013. – 15.11.*

Представник місії Європарламенту О. Кваснівський прогнозує перенесення укладення асоціації України з ЄС на невизначений термін, якщо відповідну угоду не буде підписано на саміті „Східного партнерства” у Вільнюсі.

***Европарламент о соглашениях с Украиной:** сейчас или неизвестно когда // День за днем. – Таллинн, 2013. – 14.11.*

Україна майже втратила свій шанс вирішити основну проблему, що заважає Києву укласти угоду про асоціацію з Євросоюзом, вважає МЗС Німеччини. Йдеться про відмову Верховної ради розглядати законопроект про лікування засуджених за кордоном.

***Заключенная Тимошенко** встала на пути Украины в ЕС // Телеграф. – Рига, 2013. – 14.11.*

Рада міністрів закордонних справ ЄС закликає до якнайшвидшого звільнення Юлії Тимошенко, пише німецький „Der Spiegel”. Підписання угоди між Україною та ЄС, яке має відбутися у Вільнюсі 28-29 листопада в рамках саміту Східного партнерства, знаходиться під великим питанням. Українська опозиція виступає за вступ країни в ЄС і звинувачує Президента Віктора Януковича в спробі зірвати підписання угоди, зазначає німецьке видання.

***Западные СМИ: Европа дала Украине последний шанс // Независимая газета.** – М., 2013. – 14.11.*

Верховна Рада провалила голосування щодо законопроекту, який відкриває шлях до звільнення экс-прем'єра Юлії Тимошенко. Лідери опозиції звинуватили владу в намірі зірвати процес євроінтеграції.

***Ивженко, Татьяна** Украинская оппозиция готовится к новому Майдану / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 2013. – 14.11.*

Європейський союз повинен відшкодувати Україні збитки в розмірі 20 мільярдів доларів, завдані экс-прем'єром Юлією Тимошенко, в результаті підписання невігідних газових контрактів з РФ, якщо хоче її звільнення, заявивши в ефірі українського телеканалу ТВі перший заступник глави Фракції правлячої Партії регіонів Михайло Чечетов. Для України найскладнішою є вимога ЄС про звільнення экс-прем'єра, лідера опозиційної партії „Батьківщина” Юлії Тимошенко.

***Правящая партия** Украины предложила ЕС заплатить за свободу Тимошенко 20 миллиардов долларов // День за днем. – Таллинн, 2013. – 14.11.*

Україна майже втратила свій шанс вирішити основну проблему, що заважає Києву укласти угоду про асоціацію з Євросоюзом, вважає МЗС Німеччини. Йдеться про відмову Верховної ради розглядати законопроект про лікування засуджених за кордоном, який дозволив би экс-прем'єру Юлії Тимошенко відправитися в клініку.

***Шансы Украины** на интеграцию с Европой тают // День за днем. – Таллинн, 2013. – 14.11.*

Для модернізації українських підприємств під стандарти Європейського Союзу необхідні величезні інвестиції, яких Україна не має, зазначає глава держави Віктор Янукович. „Величезною проблемою є модернізація підприємств під технічні стандарти Європейського Союзу”, – сказав Президент журналістам у Запоріжжі в ході урочистих заходів, присвячених 80-річчю комбінату „Запоріжсталь”.

Янукович признает: украинская продукция на рынке ЕС не востребована, денег для модернизации предприятий нет // *День за днем.* – Таллинн, 2013. – 14.11.

Керівництво України має вирішити, чи жити далі з вільною торгівлею та політикою, чи підписувати угоду про асоціацію з Європейським Союзом – пакт, який би допоміг прийти до повної інтеграції із Заходом. Нездатність зробити це може просунути Україну в обійми Росії, яка прагне завербувати її для конкуруючого проекту.

Board, Editorial *Ukraine faces a key decision on alignment with Europe* = [Перед Україною стоїть ключове рішення щодо рівняння з Європою] / E. Board // *The Washington Post.* – Washington, 2013. – 13.11.

Європейським сподіванням здолати Володимира Путіна і усунути Україну з орбіти Москви за допомогою договору про вільну торгівлю та перспективи членства в ЄС було завдано удару: Верховна Рада відклала розгляд закону про звільнення експрем'єр-міністра Юлії Тимошенко. Головна вимога Європи до України – це відмова від „вибіркового правосуддя”, тобто від використання судової системи в політичних цілях. Це стосується і справи Тимошенко, чие звільнення є обов'язковою умовою для підписання угоди.

Traynor, Ian *Ukraine's 'stalling' on EU trade pact seen as victory for Vladimir Putin* = [„Повільність” України сприймається як перемога Володимира Путіна] / I. Traynor // *The Guardian.* – London, 2013. – 13.11.

Адаптація української економіки до діючих в Євросоюзі норм технічного регулювання та фітосанітарного контролю може коштувати країні 120-200 млрд євро, заявив радник російського президента з питань регіональної економічної інтеграції Сергій

Глазьев. Ще 250-300 млрд доларів Україна втратить, розірвавши старі зв'язки. На думку Глазьева, інтеграція України в ЄС унеможливить участь країни в єдиному євразійському економічному просторі.

В Росії назвали цену интеграции Украины в ЕС // Телеграф. – Рига, 2013. – 13.11.

У Брюсселі місія Пета Кокса та Олександра Квасневського доповість про те, як Україна виконує умови, необхідні для підписання угоди про асоціацію з Євросоюзом. Однією з умов був дозвіл на виїзд экс-прем'єра Юлії Тимошенко для лікування за кордон. Вона Києвом не виконана. Якщо цього не відбудеться до початку доповіді Кокса та Квасневського, Україна може отримати чорну мітку на засіданні Європейської ради на рівні міністрів закордонних справ: саме вони повинні дати добро чи відкласти підписання "5-кілограмової" угоди.

К российской трубе подобрали украинский вентиль // Независимая газета. – М., 2013. – 13.11.

Україна залишається прихильною зближенню з Європейським Союзом і розраховує підписати Угоду про асоціацію під час вільнюського саміту „Східного партнерства”. Про це на брифінгу повідомив директор департаменту інформаційної політики МЗС України Євген Перебийніс. Київ очікує, що ЄС продемонструє комплексний підхід до оцінки роботи, виконаної Україною для підписання, сказав Є. Перебийніс.

Украина остается приверженной сближению с ЕС – МИД // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 13.11.

Верховна Рада провалила ухвалення закону про відправку ув'язнених на лікування за кордон. Розгляд питання, від якого залежить подальша доля экс-прем'єра Юлії Тимошенко, а також європейська інтеграція України, відкладено. Звільнення Тимошенко або принаймні відправлення її на лікування за кордон було умовою ЄС, при дотриманні якої Україна могла розраховувати на підписання угоди про асоціацію та зону вільної торгівлі.

Юлию Тимошенко оставили за решеткой до саммита ЕС // День за днем. – Таллинн, 2013. – 13.11.

Президенту України Віктору Януковичу запропонували відкласти на рік підписання угоди про асоціацію з Європейським Союзом. Представники великого бізнесу, а також члени парламентської фракції Партії регіонів, які представляють їхні інтереси, спочатку у відкритих листах главі держави детально перерахували ризики, які несе економіці країни розрив зв'язків з державами Митного союзу, а потім провели закриту зустріч із ним, на якій була озвучена пропозиція про перенесення.

Януковича призывают отложить сближение с Европой на год // *День за днем*. – Таллинн, 2013. – 13.11.

Адаптація української економіки до діючих в Євросоюзі норм технічного регулювання та фітосанітарного контролю може обійтися країні 120 – 200 млрд євро, заявив радник російського президента з питань регіональної економічної інтеграції Сергія Глазьева. За його словами, вибір України має „суто політичний характер” і „суперечить всім економічним критеріям”.

Адаптація української економіки к нормам ЕС будет стоить 200 млрд евро // *День за днем*. – Таллинн, 2013. – 12.11.

Рішення найближчих тижнів можуть визначити майбутнє мільйонів громадян колишніх радянських республік на багато років вперед, вважають автори. Вони визначають, чи зможе європейська модель ринково орієнтованої демократії грати більш важливу роль в їх житті – або ж це зробить більш авторитарна російська модель, яка працює на значній частині пострадянського простору. ЄС стоїть перед безальтернативним вибором. Він повинен вирішити, чи підписувати угоду з морально заплямованою Україною, яка протягом останніх років відмовляється від демократичних норм і правил, або дозволити Росії досягти свого методами „м’якого шантажу”. Київ за останні місяці прискорив роботу з реалізації реформ ЄС. Однак деякі європейські керівники побоюються, що після підписання угоди українське керівництво охолоне до реформ.

Buckley, Neil *Eastern Europe: Which way to turn? : Former Soviet states that choose to join the EU trade bloc run the risk of Russian retaliation* = [Східна Європа: куди йти? Колишні радянські республіки, які вирішили приєднатися до торгового блоку ЄС, ризикують накликати на себе російську кару] / N. Buckley, R. Olearchuk // *Financial Times*. – London, 2013. – 11.11.

Литовський поет і перекладач Томас Венцлова був удостоєн президентської відзнаки Броніслава Коморовського з нагоди Дня Незалежності Польщі... Венцлова висловив сподівання, що Україна увійде до Європейського Союзу. – Навіть якщо цього року вона не зробить цього, це буде наступного року чи пізніше, тому що Україна, поза сумнівом, рухається в бік Європи, і її бажання від усього серця. Україна є дуже важливою країною – з великим потенціалом – і була б красивою частиною ЄС, – зауважив Т. Венцлов.

Zapart, Magdalena Prezydent odznaczył Bocheńskiego i Venclovę w Święto Niepodległości = [Президент нагородив Боченського і Венцлову на День Незалежності] / M. Zapart // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2013. – 11.11.

Зараз, за пару тижнів до запланованого підписання угоди про асоціацію між Україною та ЄС, у Києві готують шляхи відступу. Нагадаємо, Володимир Путін і Віктор Янукович обговорили перспективи міждержавного співробітництва в разі підписання Україною угоди з ЄС, зустрівшись на саміті СНД у Мінську 25 жовтня.

Ивженко, Татьяна Янукович готовит пути к отступлению / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 2013. – 11.11.

Президент України обговорює з Росією умови відмови від євроінтеграції, вважає автор. Ультиматум ЄС з питання Тимошенко – це гарантія поразки Януковича на виборах-2015. Тепер він готовий ризикнути вивезеними на Захід капіталами наближених.

Швейц, Максим Янукович мерцает чешуей / М. Швейц // РОСБАЛТ. – С.Пб., 2013. – 11.11.

28 країн єдиної Європи та Володимир Путін зійшлися в сутичці. ЄС хоче приєднати Україну до європейського континенту, а Москва люто чинить опір. Першою жертвою російського гніву стала сусідня Литва, і в цьому поєдинку для Кремля немає захищених прийомів, передає спецкор Le Point у Вільнюсі Ален Франка.

Le Point: холодная война между ЕС и Россией объявлена // День за днем. – Таллинн, 2013. – 10.11.

Для переходу на європейські стандарти і технічні умови в разі підписання Україною угоди про асоціацію з Європейським союзом необхідні вкладення у розмірі 160 мільярдів євро, повідомив український прем'єр Микола Азаров у Донецьку на конференції обласної організації Партії регіонів.

Україне для переходу к стандартам ЕС нужно 160 млрд евро // Молдавские ведомости. – Кишинев, 2013. – 10.11.

Місія спостерігачів Європарламенту у складі экс-президента Польщі Олександра Квасневського і экс-президента Європарламенту Пета Кокса дала Україні шість днів на те, щоб прийняти пакет законів, необхідних для підписання угоди про асоціацію, включаючи закон про лікування Юлії Тимошенко.

ЕС дал Украине шесть дней на принятие закона о лечении Тимошенко // Молдавские ведомости. – Кишинев, 2013. – 08.11.

Уособленням проблеми для Заходу стала Юлія Тимошенко: європейські політики засуджують практику кримінального покарання за політичне рішення і вимагають звільнити экс-прем'єра, а також дозволити їй продовжити лікування за кордоном. Це питання стало одним із принципових умов для підписання угоди про асоціацію на саміті у Вільнюсі. Але вже 18 листопада Рада ЄС прийме остаточне рішення чи підписувати з Україною таку угоду.

Ивженко, Татьяна Украина может выдвинуть требования ЕС / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 2013. – 08.11.

Президент України тягне зі звільненням Тимошенко, ризикуючи зірвати договір про асоціацію з ЄС. Автор вважає, що „Донецькі” просто не хочуть ні з ким ділитися владою і власністю.

Казарин, Павел Почему Янукович такой? / П. Казарин // РОСБАЛТ. – С.Пб., 2013. – 08.11.

Наприкінці листопада у Вільнюсі відбудеться важливий євросоюзівський саміт. Очікується, що на ньому підпишуть угоди про асоціацію з ЄС Україна і Грузія. Наступна – Молдова. Що це означає для жителів Латвії? Щоб оцінити аргументи за і проти розширення ЄС у східному напрямку з точки зору інтересів латвійців, євродепутат Тетяна Жданок організувала в Ризі дискусію, на яку запросила представників латвійських національно-культурних товариств.

Слюсарева, Елена А нам что с этого? / Е. Слюсарева // Вести сегодня. – Рига, 2013. – 08.11.

Європейський союз дав українському парламенту тиждень на прийняття закону, який забезпечить звільнення ув'язненої экс-прем'єра Юлії Тимошенко, якщо Київ хоче підписати договір інтеграції з 28 країнами блоку. Відбування Тимошенко семирічного терміну за зловживання службовим становищем Захід засудив як політично мотивований.

EU envoys set deadline for release of jailed ex-Ukrainian PM = [Посланці від ЄС встановили термін для звільнення з в'язниці колишнього українського прем'єр-міністра] // The Washington Post. – Washington, 2013. – 07.11.

Українська влада перед можливим підписанням Угоди про асоціацію з Євросоюзом під час саміту „Східного партнерства” у Вільнюсі намагається поспіхом вирішити нагальні проблеми – газові питання з Росією і звільнення Юлії Тимошенко. Звільнення экс-прем'єра з ув'язнення – як відомо, ключова вимога ЄС для майбутнього зближення з Києвом. Не менш актуальною проблемою для України є термінове погашення „Газпрому” заборгованості.

Ализаде, Фуад Тимошенко и газ / Ф. Ализаде // Зеркало. – Баку, 2013. – 07.11.

Характер взаємовідносин останніх років ЄС з Києвом і Кишиневом, які проводять курс на євроінтеграцію, продемонстрував нездатність української і молдавської еліт до самостійного вироблення та реалізації зовнішньої політики, адекватної оцінки ризиків та переваг від проведеного курсу. Суперництво ЄС і Росії за вплив на Україну і Молдову не закінчиться після саміту у Вільнюсі.

Жильцов, Сергей Сергеевич, доктор политических наук, руководитель Центра СНГ Института актуальных международных проблем КАРТ-БЛАНШ. Киев и Кишинев ограничили „Восточным партнерством” / С. С. Жильцов // Независимая газета. – М., 2013. – 07.11.

Українська влада змінила тактику у „справі Юлії Тимошенко”. Замість очікуваного Європою звільнення з'явилася інформа-

---

ція про нове розслідування проти екс-прем'єра. Соратники Януковича вже сумніваються в можливості відправити Тимошенко на лікування за кордон, де у неї нібито приховані рахунки. Ситуація ставить під питання підсумки саміту у Вільнюсі.

Ивженко, Тат'яна *У Києва осталося три тижні на роздум'я о евроинтеграции* / Т. Ивженко // *Независимая газета*. – М., 2013. – 06.11.

Угода про асоціацію Україна-ЄС, яку прийнято вважати вже dokonаним фактом, знову під загрозою: Київ не просто не відпускає Тимошенко, але й почав проти неї новий процес. Що за гру грає Янукович?, – запитує автор.

Швейц, Максим *Бежущий по лезвию* / М. Швейц // *РОСБАЛТ*. – С.Пб., 2013. – 06.11.

Жителі Прибалтики не помічають ті блага, які вони мають після вступу до Європейського союзу, заявив у програмі „Ранок на Балткомє” на радіо Baltkom український політик, лідер „Європейської партії України” Микола Катеринчук, який прибув до латвійської столиці з візитом, щоб вивчити досвід місцевих самоврядувань. За його словами, вступ України до Європейського союзу спричинить багато труднощів, однак результат може бути тільки позитивним.

Телеграфов, Петр *Украинцы завидуют уровню жизни в Латвии* / П. Телеграфов // *Телеграф*. – Рига, 2013. – 04.11.

Президент Молдови Ніколає Тимофті запевнив громадян, що Кишинів підпише угоду про асоціацію „не тільки за правий берег Дністра, а й за все населення Молдови, в тому числі і за Придністров'я”. Після цього, вважає Тимофті, Росія буде змушена по-іншому ставитися до своїх колишніх сателітів і до майбутнього вступу України в процес інтеграції в ЄС. Нагадаємо, Молдова повинна у Вільнюсі парафувати, а Україна – підписати угоди про асоціацію з ЄС, а також про зону вільної торгівлі.

Гамова, Светлана *Приднестровье отделят от России украинскими столбами* / С. Гамова // *Независимая газета*. – М., 2013. – 03.11.

В інтерв'ю радіостанції „Еуропа Лібера” екс-прем'єр Іон Стурза поставив під сумнів заяви про нібито незворотності єв-

---

роінтеграції. Він навіть не впевнений у тому, що Євросоюз дійсно зацікавлений у залученні Молдови в свою орбіту. „Республіка втягнута в масштабну геополітичну гру, в якій головна роль відводиться Україні, – сказав Стурза. – ... Головне, що має значення, – це чи підпише Україна угоду про асоціацію у Вільнюсі. Ми ж, на жаль, лише парафуюємо цей документ. Велика битва ведеться за Україну, а не за Молдову”.

Казанський, Александр „Митинг улыбок” или демонстрация на 7 ноября? / А. Казанский // *Молдавские ведомости*. – Кишинев, 2013. – 01.11. – № 111.

НАТО

Через тиск Росії щодо підписання асоціації з ЄС НАТО пропонує надати Україні підтримку у сфері безпеки, заявив генеральний секретар НАТО Андерс Фог Расмуссен.

НАТО готово надасть Україні захисту від тиску Росії // *Молдавские ведомости*. – Кишинев, 2013. – 27.11.

На території Польщі, Прибалтики та в акваторії Балтійського моря закінчилися наймасштабніші за 65 років існування Північноатлантичного блоку військові навчання Steadfast Jazz 2013. У навчаннях взяли участь 7000 військовослужбовців із 28 держав-членів НАТО, а також зі Швеції, Фінляндії та України, яка символічно була представлена ротою кримської морської піхоти.

НАТО йде на схід // *Вести сегодня*. – Рига, 2013. – 14.11.

Українське відділення міжнародного хакерського угруповання Anonymous повідомило, що піддасть атаці сторінку Міністерства оборони Естонії, а також було написано, що НАТО повинно прислухатися до них й інших жителів України: „Україні не потрібно НАТО. Україні не потрібен Європейський Союз. Україні не потрібна Росія. Україна не повинна бути чиеюсь слугою”, – заявили хакери.

Минобороны: кибератака на нас не повлияла // *День за днем*. – Таллінн, 2013. – 06.11.

На території Польщі і країн Балтії проходять найбільші за останні десять років стратегічні маневри НАТО під назвою Steadfast Jazz. У навчаннях задіяні сухопутні, морські і військово-повітряні підрозділи із 25 країн, в основному членів Північ-

---

ноатлантичного альянсу, а також країн-партнерів – Фінляндії, Швеції та України.

Стратегические учения // *Народная газета*. – Минск, 2013. – 05.11.

Маневри Сил швидкого реагування альянсу проходять у Польщі та країнах Балтії за участю військово-морських, повітряних та сухопутних сил, а також підрозділів спецпризначення. Крім альянсу в маневрах беруть участь підрозділи його держав-партнерів – України, Македонії, Швеції та Фінляндії.

Телеграфов, Петр Стартовали крупнейшие военные учения НАТО / П. Телеграфов // *Телеграф*. – Рига, 2013. – 04.11

УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ

Для Путіна і взагалі для Російського керівництва „європейський вибір” України – це втеча з імперії, тобто глибоко аморальний і образливий акт, якому потрібно запобігти будь-якою ціною. Економічні аспекти цього кроку ніколи серйозно не обмірковувалися, вважає російський автор. Утримання України від асоціації з Євросоюзом може стати дуже невигідною для Росії угодою на пострадянському просторі за два останні десятиліття. Заплативши незграбно високу матеріальну і політичну ціну, Москва лише відкладе те, що все одно відбудеться, робить висновок автор.

Шелин, Сергей Плата за Киев / С. Шелин // *РОСБАЛТ*. – С.Пб., 2013. – 29.11.

За обсягом економіки Євросоюз перевершує СНД у шість разів, а середня зарплата по Євросоюзу – у понад три рази вище, ніж „у східному альянсі”. За деякими джерелами, навіть частина українських олігархів хотіла повороту до Брюсселю, щоб у країну прийшли стабільність і верховенство закону. Чому ж Янукович вважає за краще залишитися на орбіті Москви? Автор дає таке пояснення: „Росія і Україна – як подружжя у шлюбі без любові, який все ж не розпадається. У них занадто багато „історичного багажу” і занадто велика економічна взаємозалежність, щоб розійтись”.

Williams, Carol J. *Why Ukraine is staying in Russia's orbit instead of turning West = [Чому Україна залишається на орбіті Росії, а не розгортається до Заходу]* / C.J. Williams // *Los Angeles Times*. – Los Angeles, 2013. – 27.11.

Заява Євросоюзу з Україною викликає подив і розчарування у Росії, йдеться у коментарі Департаменту інформації і друку МЗС Росії, опублікованому на сайті МЗС. У коментарі говориться, що заяви, зроблені в останні дні європейськими політиками і лідерами ЄС викликані прагненням покласти на Росію відповідальність за проблеми, що виникли в українському суспільстві внаслідок політики неприкритого тиску, що проводилася Євросоюзом щодо України та низки інших держав в рамках ініціативи „Східного партнерства”.

Заявление ЕС по Украине вызывает недоумение и разочарование у России – МИД России // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 27.11.

Україна має намір із грудня розпочати переговори з російськими партнерами про відновлення торговельно-економічних відносин, заявив прем'єр-міністр України Микола Азаров в інтерв'ю іноземним журналістам. М. Азаров зазначив, що „чіткої домовленості” про перегляд газових контрактів 2009 року, чого Київ домагається кілька років, поки немає. Він також висловив сподівання, що на саміті „Східного партнерства” 28-29 листопада Президент України Віктор Янукович підніме питання про проведення тристоронніх консультацій Україна – РФ – ЄС щодо підписання Києвом Угоди про асоціацію з ЄС. На думку М. Азарова, якщо такі переговори будуть проведені і стануть результативними, то на наступному саміті Україна – ЄС навесні 2014 р. може розглядатися питання про підписання Угоди.

Киев и Москва в декабре проведут переговоры о восстановлении торговых отношений – премьер-министр Украины // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 27.11.

Екс-міністр фінансів Олексій Кудрін вважає, що Україна виграє, якщо відмовиться від участі в ЄС і вступить у Митний союз із Росією.

Колесник, Анна Кудрин: Украина выиграет от вступления в Таможенный союз / А. Колесник // Российская газета. – М., 2013. – 27.11.

Коментар Департаменту інформації і друку МЗС Росії у зв'язку із заявою Євросоюзу про Україну від 25 листопада 2013 р.

Переложить с больной головы на здоровую... // Молдавские ведомости. – Кишинев, 2013. – 27.11.

Голова комітету Держдуми з міжнародних справ Олексій Пушков назвав петицію проти Президента України Віктора Януковича, яка з'явилася на сайті Білого дому США, абсурдом.

Пушков назвал абсурдом петицию против Януковича на сайте Белого дома // Российская газета. – М., 2013. – 27.11.

У Кремлі вважають безпідставними закиди керівництва ЄС до Росії, яку звинувачують у тиску на Україну в питанні підписання угоди про асоціацію, заявив журналістам прес-секретар Президента РФ Дмитро Песков. „Президент вже неодноразово викладав нашу позицію, і в цілому вона звучала на різних рівнях. У даному випадку недоречно говорити про будь-який тиск”, – сказав він. При цьому Д. Песков додав, що підписання угоди про асоціацію з ЄС – це суверенна і внутрішня справа України. „Росія поважає і готова вітати будь-яке рішення української сторони”, – підкреслив прес-секретар глави російської держави.

Упреки ЕС в адрес РФ из-за Украины неуместны – Кремль // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 27.11.

В обмін на відмову Києва від угоди про асоціацію з Європейським Союзом, Москва може зняти обмеження раніше накладені на українських виробників. „Росспоживнагляд” заявив, що найближчим часом має намір зняти ембарго на продукцію найбільшої української кондитерської компанії „Рошен”. Скасування ембарго на кондитерські вироби не єдиний подарунок Москви для України в обмін на політичні рішення. Тиждень тому, російський монополіст „Газпром” досяг угоди з українським „Нафтогазом”, у рамках якої українці отримали відстрочку боргу за газ у розмірі 1,3 млрд доларів. А також, Росія продовжуватиме постачати газ в Україну.

Szozzyn, Ruslan Rosyjska „marchewka” dla Ukrainy = [Pociuńska „морквинка” для України] / R. Szozzyn // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2013. – 26.11.

Які б аргументи не наводили експерти з приводу євроінтеграції України, Росії таки є що втрачати. За інформацією мінекономрозвитку, динаміка торгівлі Росії з Україною в цілому виперед-

---

жає зростання зовнішньоторговельного обороту з іншими країнами світу. Більш того, два роки тому Україна посіла четверте місце з торгівлі з Російською Федерацією після Китаю.

Маркелов, Роман *От Лиссабона до Владивостока / Р. Маркелов // Российская газета. – М., 2013. – 25.11.*

Неважливо, хто кого з політиків шантажує: Європа чи Україна, Росія або „рідна ненька” всіх разом, але не буде майбутнього ні в нас, ні у „незалежній”, так всі горщики розіб’ємо, що потім не одне покоління буде склеювати. Просто-напросто тому, що нікому не вдасться це зробити, як не крути. І справа не в тому, що жодна з постсоціалістичних країн Європи чи Балтії не може похвалитися жодними особливими успіхами завдяки членству в ЄС – райське життя з сьогодні на завтра ні в жодній не наступило, – а в тому, що єдиний слов’янський народ неможливо знищити. А саме цим знищенням єдиного цілого і погрожують багато глуждирів і від науки, і від політики.

Роганов, Сергей *Тю, с глужду съехали? / С. Роганов // Известия. – М., 2013. – 25.11.*

Глава Росії вже здобув перемогу – надії України на інтеграцію з Європою зазнали поразки. Україна оголосила, що призупиняє зусилля щодо вступу в угоду і політичну асоціацію з Європейським союзом. Замість цього, Україна розпочинає переговори, щоб приєднатися до Митного союзу, у якому домінує Москва.

Under pressure from Russia, Ukraine turns East = [Під тиском Росії, Україна повертає на схід] // The Washington Post. – Washington, 2013. – 23.11.

Тридцять відсотків громадян Росії вважають, що підписання Києвом угоди про асоційоване членство в ЄС стане зрадою слов’янської єдності Росії, України і Білорусії. Про це свідчить нове дослідження „Левада-центру”.

Подосенов, Сергей *Третъ россиян считает соглашение Украины с ЕС предательством / С. Подосенов // Известия. – М., 2013. – 23.11.*

Тристоронні переговори між представниками Росії, України і Євросоюзу відбудуться до вільнюського саміту „Східного партнерства”, повідомив український прем’єр Микола Азаров.

Азаров: „Переговори РФ, України и ЕС пройду́т до самміта в Вільнюсе” // Известия. – М., 2013. – 22.11.

Ось так і зміцнюється стереотип про хитрих українців. Росія повірила було, що Україна всерйоз від неї йде. І подвійно було дивно, що відводити свій народ у пустелю від фараона збирається донбаська людина з рідною російською мовою, Президент Янукович. Щось у цій конструкції не зросталося, суперечило законам слов'янського світу. Ну ось інтрига поступово прояснюється, що не результат її, але хоча б задум. Угода України з ЄС 28 листопада не буде підписана, і в цьому немає великої драми. По-перше, документ можна підписати хоч через рік, хоч через два, Європа терпляча, почекає. А по-друге, асоціація зовсім не є вирішальним кроком до вступу в ЄС, як здалося деяким.

Вдовин, Владислав Україна Януковича? Это к нам / В. Вдовин // Известия. – М., 2013. – 22.11.

МЗС України втрутилося в ситуацію на українсько-російському кордоні, де, за повідомленнями ЗМІ, стали масовими випадки висадки громадян України з потягів, що сліднують у РФ. Зовнішньополітичне відомство запевнило, що „відпрацьовує з російською стороною заходи, які сприяють безперешкодній реалізації законних прав та інтересів громадян України при перетині українсько-російського кордону”. Але при цьому порекомендувало українцям з'ясувати причини відмови у праві на в'їзд до РФ і подавати в суд, якщо права порушені.

Ивженко, Татьяна Вагончик тронется – украинец останется / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 2013. – 22.11.

Росія не проти встановлення Україною асоційованого членства з Євросоюзом, оскільки це право Києва, але була б проти її вступу до НАТО, заявив Президент РФ В. Путін, виступаючи на засіданні російського літературного товариства. Він додав, що євроінтеграція України несе економічні загрози, пов'язані з тим, що у Росії і Україні відкритий ринок і обнулені ставки за експортно-імпортними тарифами. Але в тому випадку, якщо Київ відкриє „свої ворота” в ЄС і обнулить ці ж товарні групи, то російська сторона не може залишити колишній порядок.

Россия не против интеграции Украины с ЕС, но против вступления ее в НАТО – В. Путин // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 22.11.

Україна живе очікуванням рішень. У ніч з вівторка на середу на полі „Стат де Франс” не на її користь вирішилося питання про участь у майбутньому чемпіонаті світу з футболу. Інтрига навколо подальшої долі Юлії Тимошенко не наблизила Україну до підписання шлюбного контракту з Євросоюзом. Якщо перше горе щиро об’єднує всю Україну вкупі з футбольними фанами Росії, то друге ділить наших сусідів навпіл: на тих, хто з цим вітає, і тих, хто з цього приводу співчуває.

Затулин, Константин *За неделю до Вильнюса: „Ще не мерла Украина” / К. Затулин // Известия. – М., 2013. – 21.11.*

Перспектива створення єдиної системи протиповітряної оборони (ППО) в рамках майбутнього Євразійського союзу може вплинути на інтеграційний вибір України. Президент РФ заявив, що Росія має намір посилити єдину систему ППО з Білоруссю, а також розширити її участю Казахстану та Вірменії. Крім того, всі перераховані держави і ще Таджикистан можуть створити регіональні угруповання військ. У Києві офіційно не відреагували на цю заяву.

Ивженко, Татьяна *Москва поставила Януковича перед новой дилеммой / Т. Ивженко, А. Щербина // Независимая газета. – М., 2013. – 21.11.*

Прем’єр-міністр Російської Федерації Дмитро Медведєв заявив про те, що позиція Росії з питання асоціації України з ЄС не зазнала змін. У свою чергу колега Медведєва – глава уряду України Микола Азаров – заявив, що його країна не буде змінювати плани щодо підписання угоди про асоціацію з Європейським Союзом.

Медведев: У РФ прежняя позиция по ассоциации Украины с ЕС // Российская газета. – М., 2013. – 21.11.

Прем’єр-міністр Росії Дмитро Медведєв не виключив можливості введення захисних економічних заходів у разі вступу України в ЄС. За повідомленням ІТАР-ТАСС, Д. Медведєв сказав про це на прес-конференції за підсумками засідання Ради глав урядів СНД у передмісті Санкт-Петербурга. Введення подібних заходів не входить зараз у плани Росії. Він зазначив, що ніхто не знає точно, як складатимуться товарні потоки у разі вступу України в ЄС. Угода про асоціацію України з ЄС може бути під-

---

писана наприкінці листопада за підсумками саміту „Східного партнерства” у Вільнюсі.

Прем'єр-міністр РФ не виключає введення захисних заходів в разі вступлення України в ЄС // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 21.11.

Росія готова до тресторонніх переговорів для вирішення питань, пов'язаних із можливим підписанням угоди про асоціацію Києва з ЄС, заявив Президент Росії Володимир Путін. „Він (Янукович) тільки пропонує провести переговори втриьох – Європа, Україна, Росія ... Ми – за. Але тільки до прийняття рішення”, – сказав Путін.

Росія готова к трехсторонним переговорам по ассоциации Украины и ЕС // День за днем. – Таллинн, 2013. – 21.11.

Дружня на перший погляд Україна ні-ні та й проведе спільно з НАТО які-небудь інтенсивні навчання біля кримських берегів, благо, до сочинських пляжів там рукою подати ... Близькість місця компактного проживання кримських татар змушує нервувати навіть бувалих ветеранів диверсійних операцій. Особливу занепокоєність викликає нездатність (і небажання) офіційного Києва тримати їх під контролем.

„Значительная часть проблем сочинской Олимпиады инициирована Западом” // Коммерсантъ. – М., 2013. – 20.11. – № 191.

Росія не залишає спроб консолідувати й інтегрувати економіки країн, що входять сьогодні в СНД, а в XVIII-XIX століттях і пізніше, в XX столітті, що були колишніми територіями Російської імперії та СРСР. Правда, поки забезпечити інтеграцію економічно не виходить навіть з найближчими сусідами – заважає прагнення України до Європи і обережний підхід Білорусі до своїх виробників.

Козлов, Петр Содружество независимых государств рассудят на небесах / П. Козлов // Известия. – М., 2013. – 20.11.

Головна інтрига найближчого часу – чи будуть вводитися санкції щодо України, яка збирається підписати угоду про асоціацію з Євросоюзом. Договір СНД передбачає, що стосовно учасників, які вирішили ввести режим вільної торгівлі з третіми країнами або об'єднаннями (саме це і має намір зробити Україна) можуть прийматися захисні заходи.

Кривякина, Елена Россия накажет Украину. Если найдет, за что / Е. Кривякина // Комсомольская правда. – М., 2013. – 20.11.

Компанія Ostchem українського бізнесмена Дмитра Фірташа, яка є другим за величиною імпортером газу в Україну після державної енергетичної компанії „Нафтогаз”, залучила кредит у російського Газпромбанку на закупівлю 5 млрд куб. м газу в енергетичної компанії Росії „Газпром”. „Так, ми отримали кредит у Газпромбанку ... Тобто ми вирішили питання не тільки наше, України, а й Росії щодо забезпечення транзиту. Якщо не буде тиску в підземних сховищах, то не буде газу на експорт”, – сказав Д. Фірташ журналістам у Донецьку. За його словами, всі 5 млрд кубів вже закачені в українські підземні сховища.

Украинская негосударственная компания получила российский кредит на закупку газа для транзита // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 20.11.

Міністр енергетики та вугільної промисловості України Едуард Ставицький заявив, що Київ і Москва дійшли компромісу в питанні оплати російського газу і його закупівель українською енергетичною компанією „Нафтогаз України”. Глава енергетичного відомства підкреслив, що Україна до кінця цього року погасить перед Росією борг у розмірі близько 1 млрд дол. При цьому він додав, що компромісні рішення дозволять Україні своєчасно платити за газ за новим графіком, вигідним для обох сторін.

Украина и Россия достигли компромисса в вопросе платы за газ – глава Минэнергопрома Украины // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 19.11.

Після останньої засекреченої зустрічі Президентів Віктора Януковича і Володимира Путіна українська влада суттєво змінила тональність заяв, поставивши під питання вірність курсу євроінтеграції.

Ивженко, Татьяна Киев резко сменил тональность / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 2013. – 15.11.

Український Президент, здається, домігся неможливого: переконав Москву платити йому тільки за відстрочення євроінтеграції, і змусив ЄС пробачити йому справу Тимошенко. Чим би не закінчилася гра, це золотий період його кар’єри, вважає автор.

Віце-прем'єр Росії Дмитро Рогозін заявив, що Росія виведе частину виробництва з України в разі підписання країною угоди про асоціацію з Євросоюзом. Він також попросив Брюссель не провокувати українців на необдумані дії.

Городницький, Антон *Рогозин просит не трясти перед Украиной морковкой / А. Городницкий // Телеграф. – Рига, 2013. – 14.11.*

Найбільш негативний вплив на економіку України має спадаючий попит на українські товари на світовому ринку і, в першу чергу, масштабне скорочення експорту в Росію, яка є найбільшим зовнішньоторговельним партнером української сторони. Про це в ході засідання уряду заявив прем'єр-міністр України Микола Азаров. За словами М. Азарова, в країні стурбовані тим, що падіння на чверть експорту в РФ може призвести до зупинки підприємств, втрати робочих місць, падіння доходів населення, зниження соціальних стандартів.

Премьер-министр Украины Н. Азаров: нормализация отношений с Россией – приоритет национальной политики нашей страны // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 14.11.

Несподіваний візит Президента України Віктора Януковича до Москви багато експертів пов'язують із сумнівами лідера братньої країни щодо перспектив підписання договору про асоціацію з ЄС, яка може відбутися 28 листопада у Вільнюсі.

Рункевич, Дмитрий *Янукович может променять ЕС на будущее президентство / Д. Рункевич // Известия. – М., 2013. – 14.11.*

Погіршення відносин і відповідне скорочення обсягів торгівлі з Росією несе значний ризик для економіки України – про це заявив український прем'єр-міністр Микола Азаров. Він сказав, що на останніх зустрічах Президента України Віктора Януковича з Президентом Росії Володимиром Путіним досягнуто порозуміння, що ситуація не відповідає довгостроковим інтересам двох країн, і домовленість про розробку комплексу заходів щодо розблокування відносин.

Премьер-министр Украины: главное – нормализация отношений с Россией // День за днем. – Таллинн, 2013. – 13.11.

Більшість експертів сходяться на думці, що асоціація з ЄС Україні особливих дивідендів не принесе. Український економічний потенціал був традиційно затребуваний на Сході і Євросоюзу просто не потрібен. А ось зростанню конфліктності і роз'єднаності на пострадянському просторі, цей договір може цілком посприяти. Гучні заяви і акції вже не змусили себе довго чекати. Міністр закордонних справ РФ Сергій Лавров заявив про можливе введення закордонних паспортів для громадян Росії і України.

Шимов, Всеволод *На западном фронте без перемен / В. Шимов // Советская Белоруссия. – Минск, 2013. – 13.11. – № 213.*

Президент України Віктор Янукович доручив вжити заходів для врегулювання проблем у двосторонніх відносинах РФ і України. Про це розповів на засіданні Кабміну український прем'єр-міністр Микола Азаров. Зокрема, за словами прем'єра України, необхідно прискорити гармонізацію митних правил і технічних регламентів, норм визначення країни походження товарів та інших технічних питань. Азаров підкреслив, що Україна стурбована тим фактом, що деякі виробництва фактично зупиняються в результаті погіршення відносин з РФ.

Янукович поручил *принять меры для разблокирования сотрудничества с РФ // Российская газета. – М., 2013. – 13.11.*

13 листопада Верховна Рада проведе позачергове засідання, щоб проголосувати за законопроект про звільнення Юлії Тимошенко. Прийняття закону дозволить європейським чиновникам розпочати підготовку документів, які будуть підписані на саміті у Вільнюсі 28-29 листопада, проте все не так безхмарно, повідомляє кореспондентка The Independent Шарлотта Макдональд-Гібсон. На початку цього тижня міліція допитала адвоката Тимошенко, обвинуваченого в домашньому насильстві. Екс-прем'єр вважає переслідування свого захисника політично вмотивованим. На думку Тимошенко, Янукович „на смерть ногами забиває угоду про асоціацію”. Інформація, що чинний Президент літав до Москви на переговори з Володимиром Путіним, стала приводом для чуток про те, що Україна передумала.

McDonald-Gibson, Charlotte *Ukraine's planned release of political prisoner Yulia Tymoshenko and trade agreement with EU hindered by Russia's chocolate strategy = [„Шоколадна” стратегія]*

гія Росії заважає звільненню Тимошенко і підписанню Україною угоди з ЄС] / С. McDonald-Gibson // The Independent. – London, 2013. – 12.11.

Влада України, судячи з усього, серйозно налаштована продемонструвати своєму східному побратиму твердий намір відмовитися від будь-якої економічної залежності, яка нерідко перетворюється на політичний важель. Відмова України від закупівель російського газу сталася на тлі чуток про „таємну” зустріч українського лідера Віктора Януковича з російським колегою Володимиром Путіним.

Україна продлит мораторий на закупки російського газа как минимум до конца года // День за днем. – Таллинн, 2013. – 12.11.

Вільнюська загадка – як вчинить Президент України Віктор Янукович: поставить свій підпис під документами, фактично переміщаючи країну із зони впливу Росії в зону контролю Євросоюзу, або, за словами посла РФ у Києві Михайла Зурабова, „візьме паузу”. Якщо „пауза” буде, то, за припущенням Зурабова, стане можливим продовження переговорів Києва і Москви з газової тематики. Як відомо, сторони знаходяться на порозі міжнародного арбітражу та на межі нової газової війни. Зустріч Віктора Януковича з Володимиром Путіним у Москві не тільки не прояснила ситуацію, але дала привід припустити: інтрига зберігатиметься.

Гамова, Светлана В Вильнюсе сузят зону влияния России / С. Гамова // Независимая газета. – М., 2013. – 11.11.

В Україні асиметрично відреагували на штраф у 600 дол., накладений російською міграційною службою на учасників групи „Океан Ельзи”, яка давала концерт у Саратові без відповідного дозволу. Міністерство культури України заявило, що готове повернутися до практики ліцензування та оподаткування іноземних гастролерів, в першу чергу – російських.

Дульман, Павел Украина вернет налог на гастроли иностранных артистов / П. Дульман // Российская газета. – М., 2013. – 07.11.

Росія вирішила перейти в контратаку проти Євросоюзу, використовуючи найбільш слабку ланку в питанні поставок природного газу – Україну. Росія „не ревнує” Україну до Євросоюзу,

---

заявив прем'єр-міністр РФ Дмитро Медведєв, але порадив українським партнерам у майбутньому звертатися за кредитами до Брюсселя.

Ализаде, Фуад Контратака России / Ф. Ализаде // Зеркало. – Баку, 2013. – 02.11.

Росія не буде вводити передоплату за газ у разі, якщо Україна розрахується зі своїми боргами за енергоносії. Про це заявив прем'єр-міністр РФ Дмитро Медведєв в інтерв'ю журналістам, стенограма якого опублікована на сайті російського уряду. Як зазначив Д. Медведєв: „Ми розуміємо, що у них економічні складності, але платити все одно треба, тим більше що ми за останній час і кредити їм давали, і профінансували транзит, тобто плату за транзит на досить тривалий період, заплативши їм мільярди доларів”, – сказав він.

Россия не введет предоплату за газ, если Украина рассчитается с долгами – Д. Медведев // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 02.11.

МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) знизив очікування зростання української економіки наступного року з 2,5 %, прогнозованих у травні, до 1,5 %. У ЄБРР вважають, що на економічній ситуації в Україні негативно позначилися складні тенденції на зовнішніх ринках, погане бізнес-середовище і внутрішня політична невизначеність. За прогнозом ЄБРР, падіння української економіки за підсумками цього року складе 0,5 %.

ЕБРР ухудшил прогноз роста ВВП Украины в 2014 г. // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 12.11.

Польська компанія розірвала контракт з Нафтогазом України про експорт українського газу до Польщі. Протягом двох років українська сторона не виконувала умов угоди. Цей договір був укладений в 2004 році. Українці вперше повідомили про завершення поставок у вересні 2010 року, Нафтогаз пояснив це змінами в законі, які заборонили експорт газу, що видобувається в Україні. Після втручання польської сторони, експорт поновився, але наприкінці грудня 2010 року українська сторона знову повідомила про призупинення поставок. З лютого 2011 року український газ не надходить до Польщі.

Trusewicz, Iwona GNiG zerwał umowę z Naftogazem = [GNiG pozірвав контракт з Нафтогазом] / I. Trusewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2013. – 07.11.

Міжнародний валютний фонд (МВФ) як і раніше рекомендує Україні вжити заходів для стабілізації економіки, зокрема шляхом підвищення тарифів на енергоресурси та забезпечення гнучкості обмінного курсу. Про це в Києві заявив представник МВФ в Україні Жером Ваше під час конференції, організованої Міжнародним рейтинговим агентством Fitch Ratings.

МВФ продовжуєт настаивать на повышении Украиной тарифов на энергоресурсы и обеспечении гибкости курса гривны // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 01.11.

МИТНА ПОЛІТИКА

Білорусь і Україна встановили перший прикордонний знак на держкордоні. Про це повідомила прес-служба білоруського МЗС. Церемонія встановлення знака пройшла в районі державних кордонів Білорусі, України і Росії „Курган Дружби” (Добрушський район Гомельської області Білорусі). У церемонії взяли участь міністри закордонних справ Білорусі Володимир Макей і України Леонід Кожара, глави прикордонних відомств та керівники прикордонних областей двох країн.

Беларусь и Украина установили первый пограничный знак на госгранице // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 14.11.

ПРИКОРДОННИЙ РЕЖИМ

Українські прикордонники при перевірці потягу „Севастополь-Москва” виявили понад кілограм конопель. Зловмисники спробували заховати наркотики в банках з нібито консервованими голубцями. Про це йдеться в повідомленні головного управління Міндоходів і зборів у Харківській області.

На российско-украинской границе нашли голубцы с наркотиками // Российская газета. – М., 2013. – 16.11.

З 12 листопада 2013 року на російсько-українському кордоні митниця Росії ввела „заходи щодо забезпечення дотримання транзиту товарів, що ввозяться на митну територію Митного союзу”. Раніше такі нововведення були запроваджені на пунктах пропуску на кордоні Росії з Україною в межах Луганської та До-

---

нецької областей. Згідно з новими правилами, для оформлення вантажів та транспортних засобів перевізникам в пунктах пропуску потрібно буде надати необхідні сертифікати для в'їзду на територію РФ.

Сергеев, Михаил Таможня отделила Киев от Москвы / М. Сергеев // Независимая газета. – М., 2013. – 14.11.

ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

Важливим моментом для Росії є законодавче створення механізму ефективного контролю за дотриманням громадянами встановлених обмежень готівкових розрахунків. Наприклад, Україна пішла шляхом введення обмежень на ті операції, які дійсно можна перевірити.

Каледина, Анна Необходимость ограничений на расчеты наличными не вызывает сомнений / А. Каледина // Известия. – М., 2013. – 15.11.

Franklin Templeton Investments придбала 20 відсотків державного боргу України. Про поківлю дізнався Bloomberg. Franklin Templeton Investments до кінця серпня скупила на ринку українських облігацій на суму 5 млрд дол. За даними The Financial Times тільки влітку компанія купила державні облігації України на 171 млн доларів. Дата погашення закінчується в 2023 році. Видання нагадує, що американським інвестиціям в українські цінні папери передував візит віце-прем'єра Сергія Арбузова і міністра фінансів Юрія Колобова в Каліфорнію. Українці переконували інвестувати в її економіку. Наступного року Київ повинен заплатити закордонним кредиторам близько 9 мільярдів дол. У вересні різко збільшилися витрати на страхування інвестицій неплатоспроможності України. Імовірність дефолту України інвестори оцінюють в 10 відсотків. Fitch знизило рейтинг України до В- з негативним прогнозом, а Moody's у вересні знизив оцінку платоспроможності до Сaa1.

Trusewicz, Iwona Amerykanie skupują długi Ukrainy = [Американці скупують борги України] / I. Trusewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2013. – 11.11.

Вимоги Міжнародного валютного фонду про підвищення цін на природний газ для населення ні за яких обставин не можуть бути прийняті. Про це заявив Президент України Віктор Януко-

---

вич під час зустрічі з діячами культури і мистецтв.

Ализаде, Фуад Требования МВФ о повышении цен на газ не приемлемы / Ф. Ализаде // Зеркало. – Баку, 2013. – 09.11.

Міжнародне рейтингове агентство Fitch знизило довгостроковий кредитний рейтинг України з „В” до „В-” з негативним прогнозом. „Міжнародні резерви, швидше за все, продовжать падіння з уже низьких рівнів, що збільшить ризики втрати довіри до гривні”, – йдеться в повідомленні агентства, передає Бі-бі-сі.

Fitch понизило долгосрочный рейтинг Украины // День за днем. – Таллинн, 2013. – 06.11.

Практично весь світ живе в борг, і йдеться не про громадян, а про держави. Дуже гостро стоїть питання з державним боргом в Україні. Міжнародне рейтингове агентство Standard & Poor's Ratings Services прогнозує девальвацію гривні до 9,5 грн / долар в 2014 році проти очікуваних 8,2 грн / долар в 2013 році.

Ализаде, Фуад Странная манера – брать в долг / Ф. Ализаде // Зеркало. – Баку, 2013. – 02.11.

ЕКОНОМІКА

Одна з найбільших країн Європи стоїть на порозі економічного колапсу. Довгі роки український уряд проводить катастрофічну політику в сфері економіки, через що серйозна фінансова криза стає можливою і навіть цілком імовірною. Зараз, коли українське керівництво натиснуло на гальма і відмовилося підписувати заплановану угоду про поглиблення співпраці з Євросоюзом, економічні перспективи цієї країни виглядають ще більш похмуро. Український Президент Віктор Янукович в останній момент вирішив відмовитися від підписання угоди про асоціацію з Брюсселем. Багато хто, і навіть сам Янукович разом із керівниками ЄС, пояснюють таке рішення тиском з боку Росії, яка пригрозила Україні драконівськими санкціями, якщо та все-таки піде на укладення угоди з Євросоюзом.

Åslung, Anders The Basket Case = [На межі краху] / А. Åslung // Foreign Policy. – Washington, 2013. – 26.11.

Між естонським бізнесменом Хілларі Тедеру і його українським партнером Андрієм Адамовським розгорівся конфлікт через спільне управління торговим центром Sky Mall у Києві.

Передовиця ДВ: Переписка Енгельса с Каутским // Деловые ведомости. – Таллинн, 2013. – 13.11.

Президент і Уряд докладають максимум зусиль для відновлення товарообігу з РФ. Про це повідомив прем'єр-міністр Микола Азаров у Донецьку. Він нагадав, що за останні 10 місяців поточного року товарообіг між Україною і РФ скоротився на чверть.

Ализаде, Фуад Товарооборот между Украиной и РФ сократился на четверть / Ф. Ализаде // Зеркало. – Баку, 2013. – 10.11.

Міжнародні резерви України скоротилися в жовтні на 4,7 % в порівнянні з вереснем цього року до 20,6 млрд дол., повідомили в Національному банку України. В цілому за десять місяців 2013 р. золотовалютні резерви скоротилися на 16 %.

Международные резервы Украины в октябре сократились на 4,7 проц. // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 08.11.

Міжнародне агентство Fitch Ratings прогнозує зростання ВВП України на 2,2 % в наступному році. Про це повідомив директор групи європейських країн з економікою, що розвивається Чарльз Севіль на конференції агентства в Києві. За його словами, номінальний ВВП в 2014 році складе 178,7 млрд дол. На зростання економіки України, зокрема, позитивно вплинуть євроінтеграційні процеси.

Fitch прогнозирует рост экономики Украины на 2,2 проц. в 2014 г. // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 01.11.

Країнам, які приймають рішення щодо риболовлі в Антарктиці, не вдалося вже втретє узгодити план щодо створення найбільшого морського заповідника у світі. Росія і Україна, серед тих країн, які мають промислові інтереси в регіоні, побоюються, що створення заповідних акваторій може негативно позначитися на риболовній галузі.

Nations governing Antarctic fishing again fail to agree on plan to create giant marine reserve = [Країни, які регулюють риболовлю в Антарктиці знову не можуть домовитися про план створення гігантського морського заповідника] // The Washington Post. – Washington, 2013. – 01.11.

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

В Україні в 2014 році може спотерігатися спад у виробництві пшениці, внаслідок чого очікується різке подорожчання хліба, повідомляють українські ЗМІ з посиленням на почесного президента Асоціації фермерів і приватних землевласників України Івана Томича. Про те, які ризики у зв'язку з цим для Азербайджану, розповів у розмові з головою Союзу вільних споживачів Еюб Гусейнов.

Оруджев, Рауф *Ожидается подорожание? / Р. Оруджев // Зеркало. – Баку, 2013. – 08.11.*

ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ

Коли минулого тижня в боротьбі Росії та ЄС за Україну стався вирішальний поворот, основними були питання енергетики, пишуть кореспонденти The Financial Times. Брюссель зробив останню спробу переконати Київ, запропонувавши реверс газу через територію Словаччини, але при всій своїй привабливості цю пропозицію не порівняти зі зниженням цін, яким Україну помила Москва. Переконаність Євросоюзу в тому, що Кремль використовує енергоресурси для збереження впливу на пострадянському просторі вже майже десять років залишається головним предметом розбіжностей між ЄС і Росією. Бажаючи звільнитися від російської залежності, Польща і Україна почали розробляти власні запаси сланцевого газу. Крім того, Польща і Литва почали будувати термінали для зрідженого природного газу. „Все це підриває традиційний вплив “Газпрому”, – стверджує фахівець з антимонопольного законодавства Лондонського міського університету Алан Райлі.

Chazan, Guy *EU struggles to wean former Soviet bloc off Russian energy = [ЄС намагається відучити країни колишнього радянського блоку від російської енергії] / G. Chazan, P. Spiegel // Financial Times. – London, 2013. – 27.11.*

З боку керівників країн прозвучали на перший погляд досить гучні заяви щодо питання маршрутів поставок природного газу. Але, на жаль, доводиться констатувати, що вони в своїй основі носили більше політичні заяви і були далекі від конкретики. У першу чергу це стосується заяви офіційного Києва. Міністр енергетики та вугільної промисловості Едуард Ставицький за-

---

явив про готовність взяти участь у реалізації проекту газопроводу TANAP.

Ализаде, Фуад Неделя громких заявлений / Ф. Ализаде // Зеркало. – Баку, 2013. – 23.11.

Україна розраховує отримати розстрочку з оплати заборгованості за газ, хоча міністр енергетики України Едуард Ставицький днями заявляв про готовність розрахуватися з боргами до кінця року. Загалом „Нафтогаз” заборгував російській компанії близько 1,3 млрд дол.

Подобедова, Людмила Украина рассчитывает получить от „Газпрома” рассрочку / Л. Подобедова // Известия. – М., 2013. – 21.11.

Досягнуто компромісних рішень, які дозволять Україні своєчасно сплачувати за природні ресурси за новим графіком. Сьогодні Україна імпортує від 45 млн до 90 млн куб. м російського газу на добу.

Подобедова, Людмила „Нафтогаз Украины” и „Газпром” вновь обсуждают долги за газ / Л. Подобедова // Известия. – М., 2013. – 20.11.

За кілька днів до Вільнюського саміту „Східного партнерства” ЄС начебто випадково була оприлюднена інформація з Брюсселя, що незабаром монополія РФ на постачання Україні блакитного палива може бути зруйнована. „Всі умови договору про обсяги постачання реверсивного газу в Україну через газотранспортну систему Словаччини узгоджені. Ми стоїмо на порозі підписання цього документа”, – заявила офіційний представник Єврокомісії з питань енергетики Марлен Хольцнер.

Соколовская, Янина Украина будет получать реверсивный газ из Словакии / Я. Соколовская // Известия. – М., 2013. – 20.11.

Експертів не стурбувало тимчасове припинення імпорту російського газу Україною. Таке рішення слідувало за наміром Києва мінімізувати закупівлі російського газу, якщо „Газпром” продовжить наполягати на передоплаті за газ. З початку року Україна скоротила імпорт російського газу на 20% у порівнянні з минулим роком – до 23,3 млрд куб. м. Для порівняння: обсяги закупівель в 2011 році склали 45 млрд куб. м.

Керівництво України, яке намагається вирішити питання стабільного енергозабезпечення, схоже на тонучого, який хапається за соломинку. Останнє рішення Києва про готовність приєднатися до проекту будівництва газопроводу TANAP можна поставити в один ряд із рішенням про реверс природного газу з країн Європейського Союзу. Україна готова взяти участь у реалізації проекту газопроводу TANAP, заявив міністр енергетики та вугільної промисловості Едуард Ставицький.

Ализаде Ф. Киев на распутье / Ф. Ализаде // Зеркало. – Баку, 2013. – 19.11.

„Нафтогаз України” пообіцяв не тільки закуповувати російський газ як мінімум до кінця опалювального сезону, але і має намір до кінця року погасити борги перед „Газпромом”. За інформацією „Известий”, для виплати боргу „Нафтогазу” російською стороною може бути наданий кредит.

Подобедова, Людмила „Нафтогаз Украины” пообещал расплатиться с „Газпромом” до конца года / Л. Подобедова // Известия. – М., 2013. – 19.11.

Після обміну претензіями, що слідували за вимогою „Газпрому” сплатити борг у 882 млн дол., Україна офіційно заявила про припинення закупівель російського газу. Однак, після візиту глави „Нафтогазу” Євгена Бакуліна до Москви, Україна кардинально змінила позицію і оголосила про те, що закупівлі газу будуть продовжені.

Куликов, Сергей Москва и Киев фактически отказались от газового контракта / С. Куликов // Независимая газета. – М., 2013. – 18.11.

„Газпром” і „Нафтогаз” досягли компромісної домовленості про новий графік оплати поставок газу.

Украина будет закупать российский газ до конца отопительного сезона // Известия. – М., 2013. – 18.11.

„Нафтогаз України” відновив закупівлю російського газу, буде імпортувати його з РФ до кінця опалювального сезону 2013-2014 років.

„Газпром” і „Нафтогаз” досягли компромісної домовленості про новий графік оплати постачань російського газу в Україну.

Україна буде закупать російський газ до конца отопительного сезона // Известия. – М., 2013. – 18.11.

Прем'єр-міністр України Микола Азаров і його російський колега Дмитро Медведєв у телефонній розмові обговорили питання транзиту газу з Росії в європейські країни територією України. Як відомо, російський газ до Європи постачається з розташованих на заході України підземних сховищ газу (ПСГ).

Главы правительств Украины и России подтвердили взаимные обязательства по транзиту газа в Европу // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 16.11.

Компанія „Нафтогаз України” відновила закупівлю російського газу відповідно до діючого контракту. Одночасно вона припинила відбір призначеного для постачання до Європи газу з підземних сховищ. Експерти впевнені, що тепер транзит російського газу для Європи поза небезпекі.

Подобедова, Людмила Украина продержалась неделю без российского газа / Л. Подобедова // Известия. – М., 2013. – 16.11.

НАК „Нафтогаз України” припинила відбір газу з підземних сховищ і відновила закупівлю російського газу відповідно до діючого контракту. На це рішення України вплинула розмова прем'єр-міністрів країн Дмитра Медведєва і Миколи Азарова. Під час телефонних переговорів Медведєв закликав свого українського колегу виконати газові зобов'язання.

Украина возобновила закупку российского газа после недельного перерва // День за днем. – Таллинн, 2013. – 16.11.

Україна знову купуватиме російський газ, не ставлячи під загрозу поставки до Західної Європи. Україна, як заявив Газпром, винна 1,3 млрд дол., а тиждень тому припинила купувати російський газ і заявила, що буде використовувати свої підземні сховища до кінця року.

Gasprom reassures West European customers, saying Ukraine has resumed transit of Russian gas = [Газпром запевняє західноєвропейських клієнтів, що Україна відновила транзит російського газу] // The Washington Post. – Washington, 2013. – 15.11.

Переговори між „Газпромом” і „Нафтогазом України” закінчилися тривожним для російської сторони підсумком: позиція української сторони може поставити під сумнів постачання російського газу до Європи територією України.

Кашеварова, Анастасія Европа: с газом или без / А. Кашеварова // Известия. – М., 2013. – 15.11.

Газпром скаржитья, що Україна ставить під загрозу постачання російського газу до Західної Європи цієї зими. Україна, яка винна Газпрому 1,3 млрд дол. за імпортований газ, оголосила, що не має наміру купувати російський газ цього року і замість цього буде використовувати газ із газосховищ.

Газпром says Ukraine endangering winter gas exports to Europe = [Газпром каже, що Україна ставить під загрозу зимовий експорт газу до Європи] // The Washington Post. – Washington, 2013. – 14.11.

Газовий конфлікт Росії та України викликає занепокоєння у європейських країн, які теж хвилюються з приводу зимового транзиту. У „Газпромі” сподіваються, що сторони знайдуть компроміс, навіть незважаючи на великі заборгованості України.

„Газпром” готов на компромисс с Украиной, несмотря на долги за газ // День за днем. – Таллинн, 2013. – 14.11.

Україна, після припинення постачання газу з Росії, може використовувати для поставок на внутрішній ринок газ із підземних сховищ (ПСГ), що негативно позначиться в подальшому на транзиті до Європи, повідомив начальник департаменту „Газпрому” Павло Одерев.

„Газпром”: отказ Киева от российского газа угрожает транзиту в Европу // День за днем. – Таллинн, 2013. – 14.11.

Європейський Союз продовжує розвивати співробітництво в східному напрямку. Важливе значення в цьому питанні відіграє енергетичний сектор. При цьому, якщо Україна сподівається вирішити проблему зниження залежності від поставок російського газу, то Азербайджан розраховує отримати великий ринок для продажу „блакитного палива”. Міністр енергетики та вугільної промисловості України Едуард Ставицький розраховує, що заплановане на кінець листопада підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом прискорить процес відкриття словацько-

---

го газового коридору і дасть поштовх розвитку спільних проєктів в енергетиці.

Ализаде, Фуад Евросоюз в ожидании энергоносителей из Каспийского бассейна / Ф. Ализаде // Зеркало. – Баку, 2013. – 14.11.

„Нафтогаз України” у жовтні отримав 1,4 млрд кубометрів газу з поставлених „Газпромом” в Україну 3,2 млрд кубометрів. Саме такі обсяги, за словами представника „Газпрому” Сергія Купріянова, визнали і погодилося оплатити керівництво „Нафтогазу України” в ході переговорів, які проходять у Москві. Решту обсягів імпортного російського газу в жовтні закупила компанія Ostchem Дмитра Фірташа. Ціна палива для неї склала 269 дол. за 1 тис. кубометрів.

Подобедова, Людмила „Нафтогаз Украины” оплатил только 2,5% долга за октябрь / Л. Подобедова // Известия. – М., 2013. – 14.11.

Міністр енергетики та вугільної промисловості України Едуард Ставицький перед початком засідання уряду заявив журналістам, що Україна узгодила з Росією всі питання по оплаті за імпортований в жовтні російський газ. Керівник „Газпрому” Олексій Міллер 29 жовтня повідомив, що „Нафтогаз” не розраховувався за постачання газу в серпні. Сума боргу склала 882 млн дол.

Ивженко, Татьяна Киев не должен Москве за газ, купленный в октябре / Т. Ивженко, С. Куликов // Независимая газета. – М., 2013. – 13.11.

Компанія „Нафтогаз” припинила купівлю російського газу і не збирається відновлювати її до нового року. Про це повідомили українські ЗМІ з посиланням на джерела в компанії. Офіційно українська та російська сторони досі не прокоментували ситуацію.

Ивженко, Татьяна Украина отважилась на газовый шантаж/ Т. Ивженко, С. Куликов // Независимая газета. – М., 2013. – 13.11.

Компанія „Нафтогаз” припинила купівлі російського газу. Про це повідомили українські ЗМІ з посиланням на джерела в компанії. Офіційно українська та російська сторони досі не прокоментували ситуацію. У неофіційних бесідах українські чи-

---

новники пояснюють, що існує три причин відмови від закупівлі російського газу: брак коштів для оплати, плутанина з жовтневими поставаннями і очікування результатів саміту ЄС у Вільнюсі.

Україна отважилась на газовий шантаж // Советская Белоруссия. – Минск, 2013. – 13.11. – № 213.

За інформацією Центрального диспетчерського управління паливно-енергетичного комплексу (ЦДУ ПЕК), поставки „блакитного палива” припинилися. Інформацію про це дає „Інтерфакс”. Протягом останніх місяців українська держкомпанія отримала 3,2 млрд кубометрів російського палива, або в середньому по 104 млн на добу.

Фомченков, Тарас Україна перестала закупать газ у „Газпрома” / Т. Фомченков // Российская газета. – М., 2013. – 13.11.

Компанія „Нафтогаз України” припинила закуповувати російський газ буквально за день до візиту Президента України Віктора Януковича до Росії. Про що Президент України Віктор Янукович говорив з Володимиром Путіним на зустрічі, яка не була висвітлена у ЗМІ, невідомо. Опозиція вимагає розкрити подробиці таємних переговорів, погрожуючи імпідментом. Раніше Янукович заявив, що до 2020 року Україна зможе повністю забезпечити себе газом, позбувшись економічної залежності.

Україна собирається зимовать без российского газа // Молдавские ведомости. – Кишинев, 2013. – 12.11.

Керівник парламентської фракції правлячої Партії регіонів Олександр Єфремов повідомив, що „Газпром” готує проти України позов до міжнародного суду за невиконання контрактів на 10 млрд доларів. Український міністр пояснив, що заборгованість виникла через те, що „Нафтогазу” довелося закуповувати додаткові обсяги газу для закачування в підземні сховища на прохання російської сторони. „Ті обсяги, які ми додатково закуповуємо, потрібні обом сторонам”, – сказав Едуард Ставицький. У той же час віце-прем’єр українського уряду Юрій Бойко зазначив, що якщо Росія продовжить діяти жорстко, Україна відповість тим же.

Ивженко, Татьяна Киев решил на очередной газовый демарш / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 2013. – 08.11.

Газпром підтвердив, що Україна почала погашати свої борги за газ, який надійшов у серпні, але – як інформацією російської сторони – поточні трансферти охоплюють невелику частину боргу, який склав 882 млн. доларів. Тим часом 7 жовтня – крайній термін до якого український Нафтогаз має розрахуватись з Газпромом за газ отриманий у жовтні. Якщо це не буде зроблено, борг України зросте приблизно до 2,1 млрд дол.

Gazprom potwierdza, że Ukraina zaczęła spłacać dług za gaz = [Газпром підтверджує, що Україна почала погашення боргу за газ] / *rap // Rzeczpospolita*. – Warsaw, 2013. – 06.11.

Американська компанія Chevron в присутності Президента України Віктора Януковича підписала угоду з “Надра України” про розділ продукції з Олеського родовища сланцевого газу, розташованого поблизу Львова та Івано-Франківська. Сланцевий газ, що буде видобуватись на території України буде втричі дешевше, ніж імпортований газ, – заявив український міністр енергетики та вугільної промисловості Едуард Ставицький.

Ukraiński gaz łupkowy będzie trzykrotnie tańszy od importowanego = [Український сланцевий газ буде в три рази дешевше імпортованого] / *rap // Rzeczpospolita*. – Warsaw, 2013. – 06.11.

Європейський Союз починає закручувати гайки стосовно російського „Газпрому”. Фактично Євросоюз сподівається на активізацію „Південного газового коридору”. Одним із важливих кроків у цьому напрямку є реалізація проекту будівництва Трансанатолійського газопроводу (TANAP). Значимість якого полягає в тому, що по ньому можна качати на європейський ринок як азербайджанський, так і туркменський газ. При цьому природний газ з прикаспійських країн може піти в напрямку не тільки європейських країн, а й в Україну.

Ализаде, Фуад Еврокомиссия продолжает расследование деятельности “Газпрома” / Ф. Ализаде // Зеркало. – Баку, 2013. – 06.11.

Український уряд підписав угоду про розподіл продукції з американською нафтогазовою компанією Chevron про видобуток вуглеводнів у західних регіонах країни. Про це повідомив міністр енергетики і вугільної промисловості Едуард Ставицький.

Ukraine, Chevron sign shale gas deal as Kiev seeks energy independence from Moscow = [Україна підписала з Chevron уго-

---

ду щодо видобутку сланцевого газу, оскільки Київ прагне енергетичної незалежності від Москви] // The Washington Post. – Washington, 2013. – 05.11.

Газові відносини України та Росії в черговий раз затьмарилися напередодні очікуваного підписання Києвом угоди про асоціацію з Євросоюзом. У „Газпромі” заявили, що Київ досі не сплатив 882 млн. доларів за поставлений газ. „Нафтогаз України” знайшов спосіб погасити борг перед „Газпромом”. Українська компанія має намір зробити це, зокрема, за рахунок стягнення заборгованості з комунальних підприємств теплоенергетики.

Янукович: Україна зможе відмовитися від російського газу к 2020 року // День за днем. – Таллінн, 2013. – 05.11.

Росія не збирається здавати свої позиції на європейському ринку, реалізуючи нові маршрути з доставки свого газу в Старий Світ. Більше того, враховуючи складне фінансове становище України, Москва збирається ще раз продемонструвати Києву його енергетичну і частково фінансову залежність від Кремля. Керівництву Кремля вдалося загнати Київ „в кут” через зростаючий борг за постачання російського газу.

Ализаде, Фуад TANAP приступил к отбору земель / Ф. Ализаде // Зеркало. – Баку, 2013. – 04.11.

Глава „Газпрому” Олексій Міллер заявив, що Київ не сплатив 882 млн доларів за поставлений у серпні газ. Віце-прем’єр України Юрій Бойко заявив, що Київ не буде страхувати Москву в питаннях транзиту газу до Європи, якщо „Газпром”, за його словами, і далі буде формально підходити до відносин з Україною в газовій сфері.

Київ може перестати страхувати Москву в вопросах транзита газа // День за днем. – Таллінн, 2013. – 03.11.

Останнім часом вектор політичної орієнтації керівництва України продовжує рухатися у напрямку Європейського Союзу, однак на цьому шляху офіційному Києву треба вирішити головну проблему – домогтися енергетичної незалежності від Кремля. Україна прагне до енергетичної незалежності за рахунок збільшення видобутку власних нафти, газу і нарощування виробництва електроенергії, заявив Президент Віктор Янукович під час

зустрічі з керівниками енергетичних компаній „Ені” (Італія) і „Електрисите де Франс” (Франція).

Ализаде, Фуад *Украина на пути энергетической независимости от России / Ф. Ализаде // Зеркало. – Баку, 2013. – 02.11.*

За словами прем'єр-міністр Росії Дмитра Медведєва, „особливі відносини” між двома колишніми радянськими республіками зміняться, якщо Україна надасть перевагу Європейському союзу, і що в такому випадку Києву не варто більше звертатися до Москви з проханнями про позику. Російський газовий монополіст „Газпром” заявив, що Україна і Росія не змогли врегулювати питання про сплату Києвом більше 800 млн доларів за постачання газу, і зажадав, щоб борг був терміново погашений.

Медведєв: газовий спор не связан с тягой Киева к Европе // День за днем. – Таллинн, 2013. – 01.11.

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Міністр оборони РК Адільбек Джаксібєков взяв участь у 65-му засіданні Ради міністрів оборони держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав у Москві. Його учасники розглянули широке коло питань щодо взаємодії Збройних сил. У Москві А. Джаксібєков провів двосторонні зустрічі з міністрами оборони Росії, Білорусі, Азербайджану, Таджикистану, Киргизстану та України. Для забезпечення нормативної основи співробітництва з оборонними відомствами цих країн були підписані плани двостороннього співробітництва на 2014 рік.

Серов, Антон *Под одним „зонтиком” / А. Серов // Казахстанская правда. – Астана, 2013. – 22.11.*

БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ

У деяких українських ЗМІ з'явилося журналістське розслідування Максима Гусєва з „Запорізького криміналу” про діюче в області організоване злочинне угруповання „Вірмени”. У публікації „Звірячий жах: із Запоріжжя по всій Україні” простежується прагнення автора пов'язати з вірменським криміналітетом мало не всі злочини, які відбувалися за ці роки в Україні. Тим часом ряд епізодів трактувався українськими виданнями зовсім інакше.

Гаспарян, Валерий *В Запорожье орудуют далеко не только “Армяне” / В. Гаспарян // Новое время. – Ереван, 2013. – 21.11.*

Хабарництво, корупція у вищих ешелонах влади залишаються однією з головних бід в країнах СНД. В Україні для боротьби з корупцією серед чиновників вирішили використовувати детектори брехні. Міністерство юстиції оприлюднило наказ Міністерства доходів і зборів № 329, зареєстрований 11 жовтня. Після офіційної публікації документа відомство отримає законні підстави використовувати в роботі комп'ютерні поліграфи. У відомстві вже є детектор брехні і поліграфолог.

Ализаде, Фуад Інструкції по борьбе с коррупцией / Ф. Ализаде // Зеркало. – Баку, 2013. – 19.11.

РОБОТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

В Астані за участю Президента Нурсултана Назарбаєва пройшов VI з'їзд суддів Республіки Казахстан. Делегатами VI з'їзду стали понад 600 осіб з усіх регіонів країни, представники держав близького і далекого зарубіжжя – Росії, Молдови, України, Киргизстану, Грузії, Об'єднаних Арабських Еміратів, Саудівської Аравії, Німеччини, а також ОБСЄ, Європейського союзу, судді економічного суду СНД і суду ЄврАзЕС. У цьому році з'їзд був присвячений завданням національної судової системи в контексті Стратегії „Казахстан-2050”.

Магер, Юлія Повысить авторитет, независимость и эффективность судебной системы / Ю. Магер, В. Фиронова // Казахстанская правда. – Астана, 2013. – 21.11.

Гігантська мережа педофілів, що розкинулася по всьому світу була знищена в ході трирічного розслідування, яке призвело до арештів сотень людей, в тому числі священників і вчителів, і порятунку майже 400 дітей, які перебували під загрозою, повідомила канадська поліція. В організації угруповання обвинувачується житель Торонто, 42-річний Брайан Уей. Поліція припускає, що Уей, будучи власником Azov Films, рекламував і поширював у світовому масштабі величезну кількість відеозаписів за участю неповнолітніх як правило оголених хлопчиків. Фільми робилися з відеоматеріалів, які, імовірно, висилалися Уею його пособниками з усього світу. До записів, переглянутих поліцією, входили кінокадри зняті в Румунії, Україні і Німеччині.

Usborne, David Network of child porn allegedly started in Toronto sex-film business = [Рейд канадської поліції проти глобальної мережі педофілів] / D. Usborne // The Independent. – London, 2013. – 14.11.

Судова гілка влади повинна бути незалежною, і саме на це спрямована реформа в правовій сфері, зазначає Президент України Віктор Янукович. Важливою складовою правової реформи Глава держави назвав прийняття в 2012 році нового Кримінального процесуального кодексу. Для імплементації цього документа вже розроблений закон про прокуратуру, прийнятий закон про адвокатуру. На черзі – створення незалежного слідчого комітету.

Ализаде, Фуад Независимость судов – цель реформ в правовой сфере / Ф. Ализаде // Зеркало. – Баку, 2013. – 09.11.

Міністр юстиції Ханно Певкур відвідає з робочим візитом Україну, де зустрінеться з колегою Оленою Лукаш. „Необхідно обговорити демократичність правової системи України і забезпечення прав на території цієї країни естонських підприємств. Оскільки Україна є для Естонії важливим партнером, ми зацікавлені у розвитку цієї країни і готові, за необхідності, поділитися своїм досвідом створення правової системи”, – сказав Ханно Певкур.

Министр юстиции Ханно Певкур отправится с рабочим визитом в Украину // День за днем. – Таллинн, 2013. – 03.11.

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

У Верховній Раді зареєстровано два законопроекти (№ 2597 від 21 березня і альтернативний № 2597-1 від 5 квітня 2013 року), якими передбачено впровадження загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування. „Підготовча робота, як мені здається, буде тривати два-три роки”, – сказав голова підкомітету з питань законодавчого забезпечення медичної діяльності, захисту прав пацієнтів та професійної відповідальності медичних працівників комітету Верховної Ради з питань охорони здоров'я Юрій Поляченко у ході 6-го Українського фармацевтичного форуму, організованого Adam Smith Conferences у Києві.

Ализаде, Фуад Добро по принуждению / Ф. Ализаде // Зеркало. – Баку, 2013. – 19.11.

Актуальні питання діагностики та лікування в клініці внутрішніх хвороб обговорили на VI Міжнародному конгресі „Людина і ліки – Казахстан” провідні вчені Казахстану, Росії, України і Туреччини. Форум проходив в Алмати і Шимкенті.

Михайлова, Марина Фармацевты на вес золота / М. Михайлова // Казахская правда. – Астана, 2013. – 08.11.

СУСПІЛЬСТВО

На прикладі зриву підписання угоди з ЄС і Євромайдану, автор розмірковує про більш глобальні питання: про взаємини в нашому суспільстві тупуватих, але фізично сильних і розумних, але слабких. Автор доходить висновку, що перші перемагають, в тому числі і в політиці. Інтелект і тонкість не замінять сили, характеру та самоконтролю. Політика – це джунгли. І після чергових виборів виявляється, що король двору, цей „дубоватий рогуль”, нездатний зв'язати двох слів – наш президент, пише автор. Щоб піднятися на вершину, багато з цих людей пройшли через кримінальні війни 90-х, вони ризикували, вони докладали надзусиль. Так чому опозиція думає, що здатна змінити порядок речей без над зусиль, лише вийшовши на майдани? Янукович не програв. Він, швидше за все, не виграв – але й не програв. Він не хотів вибору, і він його не зробив, незважаючи на тиск. Клас гри, яку показувала нам всі ці місяці команда Януковича, гідній найвищої похвали. Ігри проти Москви. Ігри проти Брюсселя. Ігри проти Майдану і опозиції.

Ядуха, Віктор Янукович, король двора / В. Ядуха // РОСБАЛТ. – С.Пб., 2013. – 29.11.

Це третій майдан в історії України і перший, на який я піду, пише авторка. Піду без тріумфу і особливих надій. Піду, хоча порядок денний Майдану не сформовано, і як меседж він навряд чи потрібен Європі. Але він вкрай потрібен самим українцям.

Духнич, Ольга Почему я пойду на Майдан / О. Духнич // РОСБАЛТ. – С.Пб., 2013. – 24.11.

В Україні у віці 99 років помер легендарний розвідник Євген Березняк, який став прототипом героя відомого фільму „Майор Вихор” (1967 рік). Віктор Янукович висловив родині розвідника свої співчуття.

На Україне скончался легендарный разведчик Евгений Березняк // Российская газета. – М., 2013. – 24.11.

В Україні показник дитячої смертності за останні 3 роки знизився на 27 %, заявив на прес-конференції у Києві уповноважений Президента з прав дитини Юрій Павленко. Таким чином, Україна виконала ті зобов'язання, які брала в рамках реаліза-

---

ції Цілей розвитку тисячоліття ООН по зменшенню показника дитячої смертності, – знизити цей показник на 2/3 від базового 1990 року. Сьогодні показник дитячої смертності в Україні знаходиться на рівні з розвиненими європейськими країнами або наближається до цього рівня, сказав Ю. Павленко. При цьому за останні 3 роки показник народжуваності в Україні зріс на 7 %, в тому числі завдяки реалізації національного проекту Президента України і будівництву нових перинатальних центрів.

***В Україні** детская смертность сократилась на 27 проц. за последние 3 года // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 20.11.*

У день відмови від куріння „Російська антитютюнова коаліція” і „Альянс незалежних журналістів проти куріння” вручать антипремію „Брудна попільничка” за просування інтересів тютюнових компаній депутатам, чиновникам і громадським діячам. В Україні тютюновим лобістам вручили подібні нагороди в 2011 році.

***Теслова, Елена Карпову и Боярскому** присудят „Грязную пепельницу” / Е. Теслова // Известия. – М., 2013. – 20.11.*

За минулий рік, за даними МВС, кількість українців, які купили травматичні пістолети, збільшилося на 10 відсотків. Одночасно тільки за один тиждень у серпні міліція в ході цільової операції „Вибухівка і зброя” вилучила у населення майже 11 тисяч одиниць нелегальної зброї. Скільки ще знаходиться сьогодні в руках, точно не може сказати ніхто. Очевидно одне: українці озброюються.

***Дульман, Павел** Откуда стволы растут / П. Дульман // Рос- сийская газета. – М., 2013. – 13.11.*

ІСТОРІЯ

Українські історики шукали Переяславську раду, а знайшли Кромвеля. Книгу Олександра та Максима Андрєєвих доводиться назвати беллетризованою біографією Богдана Хмельницького, хоча автори, мабуть, ставили перед собою одразу кілька завдань: наблизитися до наукового викладу фактів і одночасно висловити нарешті істину про російсько-українські відносини. Олівер Кромвель, виявляється, знайомий Богдана Хмельницького, допоміг зберегти у Лондоні справжню хартію про входження України до Росії. Що стало з документом пізніше, автори не пишуть.

Шулаков, Сергей *На многих языках и ни на одном / С. Шулаков // Независимая газета. – М., 2013. – 14.11.*

Масштабну реконструкцію битви в листопаді 1943 року за столицю України спостерігали тисячі глядачів. У битвах за Київ, зі взяття якого, по суті, почалося звільнення всієї Східної Європи від фашизму, загинули сотні тисяч радянських солдатів. Військово-патріотичні клуби спробували відновити картину тих днів. Доречно згадати, що чималий внесок у визволення України внесли і казахстанці.

Молдабаев, Дулат *Берег левый, берег правый / Д. Молдабаев // Казахстанская правда. – Астана, 2013. – 08.11.*

ГОЛОДОМОР 1932-33 РР.

У Будинку дружби Асамблеї народу Киргизстану українці проведуть вечір пам'яті, присвячений 80-річній річниці Голодомору 1932-1933 років в Україні. Захід завершиться хвилиною мовчання та запалюванням „Свічки пам'яті”.

Лукаш, Ілья *В Кыргызстане вспомнят жертв украинского Голодомора / И. Лукаш // Вечерний Бишкек. – Бишкек, 2013. – 21.11.*

У Музеї окупацій в Таллінні відбудеться відкриття виставки під назвою „Голодомор 1932-1933 років в Україні – геноцид українського народу”, присвяченої 80-й річниці найбільшої трагедії в історії України. Виставка організована Національним музеєм „Меморіал пам'яті жертв голодоморів в Україні”, Конгресом українців Естонії, Музеєм окупацій за підтримки посольства Естонії в Україні та посольства України в Естонії. 23-24 листопада пройдуть пам'ятні заходи в багатьох українських товариствах Естонії.

В Музее оккупаций *откроется выставка, посвященная Голодомору в Украине // День за днем. – Таллинн, 2013. – 16.11.*

КУЛЬТУРА ТА НАУКА

В Євпаторії (Крим, Україна) пройшла нарада представників органів виконавчої влади держав-учасниць СНД з питань співробітництва у космічній сфері. З метою реалізації прийнятих рішень була створена робоча група. Організатором зустрічі виступило АТ „Національний центр космічних досліджень і технологій” Національного космічного агентства РК. На нараді

були обговорені проблемні питання щодо створення міждержавної системи космічного моніторингу надзвичайних ситуацій держав-членів СНД.

Литвинский, Александр *Защита от пожаров и наводнений / А. Литвинский // Казахстанская правда. – Астана, 2013. – 09.11.*

У вересні 2013 року в Ялті, під час проведення РОО „Дім Європи в Санкт-Петербурзі” акції ЮНЕСКО „Тиждень освіти дорослих” на тему: „Навчання протягом усього життя: традиції та інновації” (російсько-український проект), з представниками Всеукраїнської координаційного бюро „Освіта дорослих в Україні” було укладено угоду про спільну роботу з впровадження бакинської моделі корпоративного співтовариства профтехучилищ та госпрозрахункових підприємств у системі підготовки робочих кадрів в Україні.

Алиев, Рафик, *ответственный за развитие программ в области профессионально-технического образования РОО „Дома Европы в Санкт-Петербурге” Процесс пошел... / Р. Алиев // Зеркало. – Баку, 2013. – 07.11.*

У середніх школах Азербайджану з’явиться високошвидкісний Інтернет, сказав на заході, присвяченому результатам V загальнореспубліканського конкурсу творів „Обличчям до обличчя з майбутніми поколіннями”, міністр зв’язку та інформаційних технологій Алі Аббасов. А в Україні національний телекомоператор „Київстар” забезпечив високошвидкісним доступом до Інтернету 217 українських шкіл у рамках співпраці з Міністерством освіти і науки України.

Оруджев, Рауф *Высокоскоростной Интернет в школах / Р. Оруджев // Зеркало. – Баку, 2013. – 06.11.*

Українські ІТ-фахівці посіли друге місце за майстерністю на міжнародних змаганнях Brainbench-2013, поступившись тільки США. Голова Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації Володимир Семиноженко привітав українських ІТ-фахівців з високими досягненнями на міжнародних змаганнях.

Ализаде, Фуад *Разговорчивый народ / Ф. Ализаде // Зеркало. – Баку, 2013. – 04.11.*

Програма фестивалю „Молодість” представила конкурсну програму важкою артилерією. Звичне невдоволення конкурсом миттєво розчинилося в якісній підбірці фільмів. Невже так важлива для організаторів фестивалю (і це не риторичне питання – хотілося б почути на нього відповідь) галочка в їхньому послужному списку, що в цю сильну конкурсну команду треба було запрошувати неконкурентоспроможного учасника – український фільм „Такі гарні люди” Дмитра Мойсеєва? Абсолютна відсутність професійного сценарію, безпорадність режисури, титанічні зусилля акторів зіграли те, чого немає.

Барабаш, Єкатерина 43-й міжнародний кінофестиваль „Молодість”: беспорные победители и вопросы без ответов / *Е. Барабаш // Независимая газета. – М., 2013. – 04.11.*

У будівлі Державного архіву міста Астани відбувся „круглий стіл” на тему „Актуальні питання національної історії”, організований ОФ „Згода народів” за активної підтримки Міністерства культури та інформації РК. У заході взяли участь вчені-історики, громадські діячі, представники посольства України в РК, архівні та наукові працівники.

Сыздыкбаев, Азамат Знання прошого – залог успішного майбутнього / *А. Сыздыкбаев // Казахстанская правда. – Астана, 2013. – 02.11.*

РЕЛІГІЯ

У столиці України розпочалося будівництво вірменського Кафедрального собору. Як повідомили в Союзі вірмен України, на виділеній міською владою ділянці вже закладено фундамент. Також активно йде будівництво вірменської церкви і в Донецьку.

Всемирный совет церквей принял резолюцию к 100-летию геноцида // *Новое время. – Ереван, 2013. – 09.11.*

Одна з відомих гей-церков з’явилася в 1968 році – це Всесвітнє братство Метрополітен Ком’юніті Черч (Metropolitan Community Church). Очолив його вихідець із консервативних Церков баптистів і п’ятидесятників Трой Перрі. Тоді ж у цей рух залучилися колишні католицькі священники, які відкрито оголосили про свою орієнтацію. Серед них був і священник Джим Малкехі, який зараз відповідає за окремі християнські міжконфесійні ЛГБТ-громади Росії, України, Білорусії. В Росії Малкехі збирає

громади і звершує богослужіння як православний священик (з хрестом і в рясі), висвячений в одній з українських автокефальних Церков.

Лункин, Роман, кандидат философских наук, ведущий научный сотрудник Института Европы РАН Какой народ, такая и Церковь / Р. Лункин // Независимая газета. – М., 2013. – 06.11.

ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

З журналу „Forbes Україна” звільнилися одразу 14 чоловік. Причиною звільнення стали спроби змінити редакційну політику, стверджують журналісти та редактори у колективному листі. За їх словами, головред Михайло Котов розпорядився припинити підготовку однієї зі статей під тим приводом, що „про це не можна писати”.

Ахмадиева, Анна Главред „Forbes Украина”: „Я взял контроль над редакцией на себя” / А. Ахмадиева // Известия. – М., 2013. – 14.11.

Більше половини редакції українського видання Forbes припинили виконання своїх обов’язків на знак протесту проти введеної новим керівництвом цензури – старший редактор Борис Давиденко і ще 13 інших журналістів. Новий головний редактор відхилив раніше затверджений проект для розслідування справи топ урядовця, першого віце-прем’єр-міністра України Сергія Арбузова.

14 reporters at Forbes Ukraine quit over censorship concerns = [14 журналістів українського видання Forbes подали у відставку у зв’язку з введенням цензури] // The Washington Post. – Washington, 2013. – 13.11.

З українського Forbes звільнилася половина редакційного колективу. Причиною звільнення, як випливає з пояснень, стало відхилення керівництвом „Forbes Україна” заявки на матеріал-розслідування про радників першого віце-прем’єра українського уряду Сергія Арбузова. Це, за їх словами, стало вінцем „цілої низки подій, за якими стало зрозуміло, що буде щось змінюватися”. Зокрема йдеться про такий собі перелік тем, на які журналістам нібито заборонено писати.

Дульман, Павел Украинский Forbes остался без журналистов / П. Дульман // Российская газета. – М., 2013. – 13.11.

В українському тижневику „Дзеркало тижня” була опублікована стаття Олексія Стрілецького під назвою „Переозброєння нишком”. Її автор робить посил, мовляв, „небажання Москви йти на політичні та економічні поступки Києву, прагнення примусити Україну прийняти рішення про вступ до Митного союзу призвели до нинішньої стагнації переговорного процесу щодо ЧФ РФ”. На жаль, в Україні ще не перевелися автори, які не володіють фактами і не обтяжують себе вивченням документів, але готові вводити громадськість в оману.

Смирнов, Алексей, независимый эксперт *Кто тормозит переговоры по Черноморскому флоту?* / А. Смирнов // *Независимая газета*. – М., 2013. – 11.11.

СПОРТ

Визначилися останні чотири учасники чемпіонату світу з футболу від Європи, що пробилися на турнір через стикові матчі. На жаль, сенсації не сталося. Ні маленької, хоча у збірної Швеції були шанси вибити команду Португалії; ні великої, яка назрівала в парі Україна-Франція. Вигравши перший матч – 2:0, у відповідному на Stade de France українці були розбиті командою Дідьє Дешама – 0:3.

Кузнецов, Петр *Украина не уехала дальше Парижа* / П. Кузнецов // *Коммерсантъ*. – М., 2013. – 21.11. – № 192.

Збірна України, так і не зумівши витягнути дивіденди з домашньої перемоги 2:0 над Францією в першому матчі play-off кваліфікації Чемпіонату світу-2014, у повторній зустрічі програла 0:3 і упустила можливість поїхати на фінальний турнір до Бразилії. Провал команди Михайла Фоменка зумовили кадрові й тактичні прорахунки головного тренера українців, а також ряд помилок словенського судді Даміра Скоміні.

Мельник, Сергей *Нестыковка вышла* / С. Мельник // *Коммерсантъ*. – М., 2013. – 21.11. – № 192.

У Парижі закінчилася зустріч національних команд Франції і України у рамках плей-офф кваліфікації Чемпіонату світу-2014. Після поразки в першому матчі в Києві команда Дідьє Дешама зуміла переломити хід боротьби за право участі на світовій першості і перемогти збірну України у своїй столиці з рахунком 3:0.

France pull off thrilling comeback against Ukraine to reach World Cup = [Франція захоплююче возродилася проти України, щоб поїхати на Чемпіонат світу] // *The Guardian*. – London, 2013. – 19.11.

Україна могла поїхати до Бразилії, але не поїде. Жовто-блакитні програли французам у матчі-відповіді плей-офф на “Стад де Франс” 0:3. Підопічні Дідьє Дешама вийшли на поле налаштованими на перемогу та негайно розпочали напад. Перший тайм завершився рахунком 2:0. Зрівнявши рахунок за підсумком двох зустрічей у першому таймі, Франція розпочала другу частину матчу з посиленої атаки. Україна тим часом отримала першу червону картку – з поля пішов Хачеріді. Заміна Безуса на Гусева на 64-й хвилині посилила лінію захисту, але не врятувала українську збірну від третього голу, який виконав Мамаду Сако. Франція перемогла з рахунком 3:0 і 3:2 за сумою двох матчів і їде на Мундіаль до Бразилії.

Sayare, Scott France Is Heading to Brazil and Can Make Amends = [Франція їде до Бразилії і може загладити свою провину] / *S. Sayare* // *International Herald Tribune*. – New York, 2013. – 19.11.

У Росію приїжджав президент УЄФА Мішель Платіні, негативно відгукнувся про ідею Об’єднаного чемпіонату Росії і України. Кілька ключових фігур цього процесу вже сформували свої позиції: президент ФІФА Йозеф Блаттер, президент Федерації футболу України Анатолій Коньков. Якщо від Валерія Газзаєва надійдуть якісь ідеї щодо поліпшення управління, залучення коштів, то такий чемпіонат буде проведено.

Ганєєв, Тимур „Стратегия-2020” строится на инфраструктуре и новых технологиях” / *Т. Ганєєв* // *Известия*. – М., 2013. – 19.11.

Відвідавши Росію з робочим візитом, президент UEFA Мішель Платіні в черговий раз висловився на підтримку глави Російського футбольного союзу Миколи Толстих, похваливши його за боротьбу проти Об’єднаної футбольної ліги Росії і України.

Кузнецов, Петр Мишель Платини разъединил Россию и Украину / *П. Кузнецов* // *КоммерсантЪ*. – М., 2013. – 16.11. – № 187.

Україна вдома перемогла Францію у плей-офф за вихід на чемпіонат світу з футболу 2014 року з рахунком 2:0. Перший гол на 61 хвилині забив Роман Зозуля, а другий на 83 хвилині з пенальті провів Андрій Ярмоленко. Матч-відповідь відбудеться у Парижі 19 листопада.

Ukraine stun toothless France with two second-half goals = [Україна залишила беззубою Францію завдяки двом голам у другій половині зустрічі] // *The Guardian*. – London, 2013. – 15.11.

Україна подала заявку в Міжнародний олімпійський комітет на проведення зимових Олімпійських ігор 2022 року. Про це заявив віце-прем'єр-міністр країни Олександр Вілкул.

Трисвятский, Илья Украина претендует на зимнюю Олимпиаду 2022 года / И. Трисвятский // *Российская газета*. – М., 2013. – 14.11.

Українське місто Львів претендує на проведення Зимових Олімпійських Ігор у 2022 році. Національний олімпійський комітет України та Львівська міська влада підписали листа, у якому заявили про свій намір взяти участь у торгах. МОК обере приймаюче місто у 2015 році.

Ukraine to submit bid from Lviv to host 2022 Winter Olympic Games = [Україна пропонує зимові Олімпійські ігри у 2022 році провести у Львові] // *The Washington Post*. – Washington, 2013. – 05.11.

ТУРИЗМ

Міністерство курортів і туризму Криму в недалекому майбутньому прийме „Правила підводного плавання і надання послуг з підводного плавання на території Автономної республіки Крим”. Цей документ у півсотні сторінок описує всі нюанси занять дайвінгом, а також вводить практику купівлі паспорта підводного маршруту і отримання сертифіката на занурення.

Дульман, Павел В Крыму заставят платить за ныряние / П. Дульман // *Российская газета*. – М., 2013. – 07.11.

Історичний і духовний колись центр російських старообрядців – село Біла Криниця, де знаходиться величний Успенський собор, який у 1901–1908 роках побудував московський купець Олександр Овсянніков. Теперішня влада про збереження пам'ятки не піклується. Правда, Євросоюз за проектом прикордонного співробітництва Румунії, Молдови і України регуляр-

---

но виділяє на вивчення діючого культового пам'ятника гранти. Кілька років тому тут збудували дерев'яний терем, який голосно назвали Музеєм старообрядництва. „Туристів приймати будемо, заробляти гроші”, – каже мені одна з жінок-старообрядниць.

Чернореченцев, Дмитрій Старообрядцы: от рассвета до заката / Д. Чернореченцев // День за днем. – Таллинн, 2013. – 01.11.

ДЕРЖАВНІ СВЯТА

Українські пошуковці знайшли і передали на батьківщину останки естонського червоноармійця, який загинув у бою в Криму в 1942 році, а Латвійський історичний клуб знайшов в Курляндії медаль за відвагу, сліди якої теж привели до Естонії. Церемонія передачі останків відбулася 5 листопада в київському Палаці ветеранів. Саме в ці дні українська столиця широко відзначала 70-річчя визволення від німецько-фашистських загарбників.

Каблукова, Ирина Покой для погибшего и награда для живой / И. Каблукова // День за днем. – Таллинн, 2013. – 16.11.

ІМІДЖ КРАЇНИ

На урочистій церемонії зустрічі Президента Азербайджану Ільхама Алієва зі своїм українським колегою Віктором Януковичем стався курйозний випадок. Перед будівлею президентської адміністрації в Києві президентів вітала рота почесної варти, начальник роти, карбуючи крок, підійшов до глав двох держав. Зачитуючи доповідь, він помилково вдарив шашкою по своєму кашкеті, і вона злетіла з голови. Військовий не розгубився і встиг зловити кашкет на льоту, причому зробив це майстерно, глава Азербайджану навіть не помітив казусу. Янукович помітив казус і розплився в усмішці.

Курьезным случаем обернулась встреча глав Азербайджана и Украины // Российская газета. – М., 2013. – 19.11.

НАДЗВИЧАЙНІ ПОДІЇ

В Україні в результаті двох дорожньо-транспортних пригод дві людини загинули і ще вісім були травмовані, повідомляє Державна служба з надзвичайних ситуацій. Зокрема, у ДТП за участю легкового автомобіля і мікроавтобуса на сході країни одна людина загинула, ще п'ятеро, у тому числі двоє дітей, постраждали. Крім того, в Івано-Франківській області, на заході України, зіткнулися два мотоцикли, внаслідок чого одна людина загинула, ще троє – були госпіталізовані.

В Украине 2 человека погибли, 8 – пострадали вследствие 2 дорожных аварий // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 19.11.

Президент України Віктор Янукович висловив співчуття Президенту Росії Володимирі Путіну у зв'язку з авіакатастрофою в Казані, що забрала життя 50 осіб. Авіакатастрофа в аеропорту Казані сталася в неділю, 17 листопада, близько 19:30 при заході на посадку літака „Боїнг-737” авіакомпанії „Татарстан”, що виконував рейс U363 за маршрутом Москва – Казань. На борту літака знаходилися 44 пасажери, у тому числі громадянка України, і 6 членів екіпажу. Всі вони загинули.

Президент Украины выразил соболезнования в связи с авиакатастрофой в Казани // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 19.11.

ІНФОРМАЦІЯ

Україна підписала угоду про розділ продукції з італійською компанією Eni і французькою Electricite de France в рамках розробки вуглеводневих площ Суботін, Абіха, Маячна і Кавказька на шельфі Чорного моря. Угода була підписана в Києві в присутності Президента Віктора Януковича.

Украина подписала соглашение с Eni и EDF по разработке Черноморского шельфа // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 28.11.

Представник Союзу десантників Сумської області України та керівник Сумської міської організації ветеранів та інвалідів війни в Афганістані Ігор Скоробогатко побував в гостях у естонських друзів і розповів про те як живуть десантники в Україні.

Каблукова, Ирина Игорь Скоробогатко: Десант – это не пьяное купание в фонтанах / И. Каблукова // День за днем. – Таллинн, 2013. – 22.11.

Між естонським бізнесменом Хілларі Тедером і його українським партнером Андрієм Адамовським розгорівся конфлікт через спільне управління торговим центром Sky Mall у Києві.

Нестор: в Эстонии такое вмешательство невозможно // Деловые ведомости. – Таллинн, 2013. – 13.11.

Володимир Кличко і Арнольд Шварценеггер давно „небайдужі” один до одного. Історія взаємин чемпіона світу в суперважкій вазі за версіями IBF, WBA і WBO Володимира Кличко і экс-губернатора Каліфорнії Арнольда Шварценеггера починалася з дружнього листування в соціальних мережах.

Штейн, Вита Кличко и Шварценеггер дружат домами / В. Штейн // Телеграф. – Рига, 2013. – 13.11.

Український бізнес-партнер Хіллари Тедер направив Андусу Ансипу і президенту Томасу Хендріку Ільвесу лист, в якому розповів про нечесний бізнес Тедера в Україні. Раніше Тедер звернувся з подібним листом до уряду України. Він просив допомоги, оскільки його київський бізнес-партнер по торговому центру Sky Mall перешкоджає ліквідації материнської компанії торгового центру.

Бизнесмен просит у политиков помощи, чтобы справиться с Хилларом Тедером // Деловые ведомости. – Таллинн, 2013. – 08.11.

Вірменська діаспора в Україні, яка налічує до трьохсот тисяч чоловік, останнім часом активізувалася. Складно визначити справжній задум особи, яка віддала наказ про різке посилення діяльності вірменської діаспори в Україні. Але, можливо, можуть бути розглянуті два важливих чинники, які сприяли прийняттю рішення. Перший – влада. Другий – гроші.

Василенко, Никита, профессор журналистики Армянский фронт в Украине / Н. Василенко // Зеркало. – Баку, 2013. – 08.11.

Україна істотно просунулася на шляху поліпшення умов ведення бізнесу, заявив Президент країни Віктор Янукович на пленарному засіданні Ради вітчизняних та іноземних інвесторів у Києві. За словами В. Януковича, спрощена система оподаткування, обліку та звітності допомогли побудувати в Україні міцний сектор малого та середнього бізнесу. Президент також підкреслив, що істотний прогрес України в напрямку формування сприятливого ділового клімату відзначають і міжнародні експерти.

В. Янукович: Украина продвинулась на пути улучшения условий для ведения бизнеса // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 06.11.

Україна до кінця поточного року має намір збільшити квоти на імпорт коксу та коксівного вугілля, щоб виконати вимоги Євросоюзу і Світової організації торгівлі (СОТ) про зняття торгових обмежень за цими товарними позиціями напередодні запланованого підписання Угоди про асоціацію з ЄС.

Україна увеличит квоты на импорт кокса и угля согласно требованиям ЕС и ВТО // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 01.11.

Для нотаток

Комп'ютерна верстка

Є. Глушук

Підп. до друку 03.12.13
Формат 60x84/16. Друк. офс. Папір офс.
Видається в друкованому та електронному вигляді.

Видруковано в науково-видавничому центрі НБУВ.
НБУВ, пр-т 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3.08.2001